

БАСЕЙНОВА ДИРЕКЦИЯ „ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН“

Проект на План за управление на речните басейни в Източнобеломорски район 2022-2027

Среща – консултация със заинтересованите страни

Горно поречие на река Арда

12 юни 2024 г., гр. Смолян

ОСНОВАНИЯ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ПУРБ

- **Актуализираният План за управление на речните басейни** е изготвен от Басейнова дирекция "Източнобеломорски район" въз основа на резултатите от изпълнението на проект „ПУРБ 2022-2027“ с бенефициент дирекция „Управление на водите“ в МОСВ и партньори четирите басейновите дирекции. Проектът бе финансиран от Кохезионен фонд на Европейския съюз, чрез Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“ и изпълнен с консултантска помощ от Международната банка за възстановяване и развитие
- ПУРБ се изготвя на основание чл. 155, ал. 1, т. 2 от ЗВ и въз основа на Глава X, Раздел VI от ЗВ, в съответствие с изискванията на чл. 13 от Директива 2000/60/ЕС (РДВ). При изготвянето на проекта са взети предвид и разпоредбите на Глава X, Раздели III, IV и V от ЗВ, както и изискванията на чл. 4-8 на РДВ

➤ Настоящият документ представя актуализирана информацията за:

- характеристиките на района за басейново управление
- идентифицирания значим натиск от човешка дейност и въздействия върху водите
- регистъра на зоните за защита на водите
- състоянието на водите
- целите и изключенията от постигане на целите за добро състояние на повърхностните и подземните води
- икономическия анализ на водоползването

- Актуализираният Проект на ПУРБ 2022-2027 е разработен от експертите на БДИБР
- ПУРБ 2022-2027 е съобразен с Препоръките на ЕК след оценката на вторите ПУРБ
- **За разработването на Проекта на ПУРБ са използвани:**
 - Информация за натиска от човешки дейности в ИБР
 - Резултатите от изпълнението на мерки от ПУРБ 2016-2021
 - Данни от национален и собствен мониторинг
 - Резултати от изпълнението на проучвателен мониторинг, възложен от БДИБР
 - Налични резултати от изпълнението на Проект „ПУРБ 2022-2027“ с бенефициент дирекция „Управление на водите“ в МОСВ и партньори четирите басейновите дирекции. Проектът е изпълнен с консултантска помощ от Международната банка за възстановяване и развитие (МБВР) в рамките на „Споразумение за предоставянето на помощни услуги в подкрепа на разработването на ПУРБ и ПУРН за България“

РАЗРАБОТВАНЕ НА ПУРБ В ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН

- Структурата на проекта на ПУРБ 2022-2027 не е променена спрямо ПУРБ 2016-2021
- За актуализацията на проекта на ПУРБ 2022-2027 са подобрени:
 - Методическа основа за разработване на ПУРБ
 - Оценките на състоянието на водните тела

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПУРБ

Раздел 1. Описание на характеристиките на Източнобеломорски район за басейново управление

Раздел 2. Кратък преглед на значимите видове натиск и въздействие в резултат от човешката дейност върху състоянието на повърхностните и подземните води

Раздел 3. Зони за защита на водите

Раздел 4. Мониторинг и оценка на състоянието на повърхностните води, подземните води и зоните за защита на водите

Раздел 5. Цели за опазване на околната среда

Раздел 6. Икономически анализ на водоползването в Източнобеломорски район за басейново управление

Раздел 7. Кратък преглед на програми от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда

Раздел 8. Актуализация на регистъра на всички подробни програми и планове в обхвата на Източнобеломорски район за басейново управление, отнасящи се за отделните басейни, подбасейни, сектори, проблеми или типове води

Раздел 9. Информирание на обществеността и консултации

Раздел 10. Трансгранична координация при актуализацията на ПУРБ 2022 – 2027 г. в Източнобеломорски район за басейново управление

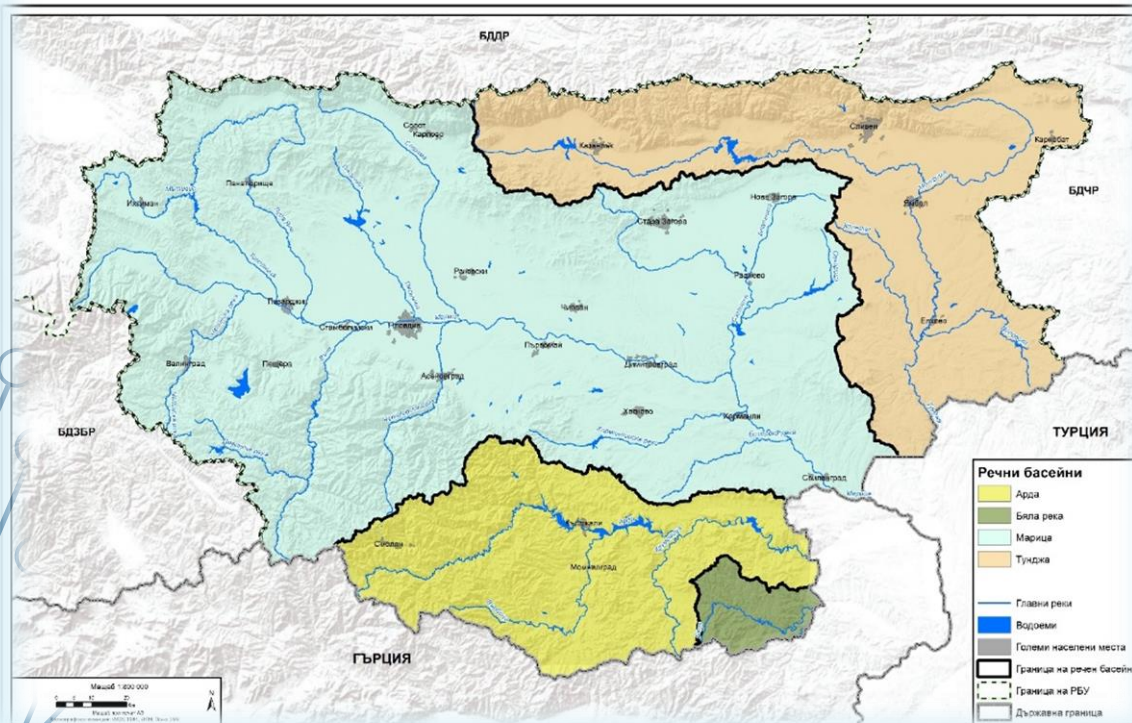
Раздел 11. Компетентни органи за управление на водите

Раздел 12. Лица за връзки и процедури за получаване на документация и информация за програмите от мерки и данните от мониторинга

Раздел 13. Екологична оценка на ПУРБ в Източнобеломорски район

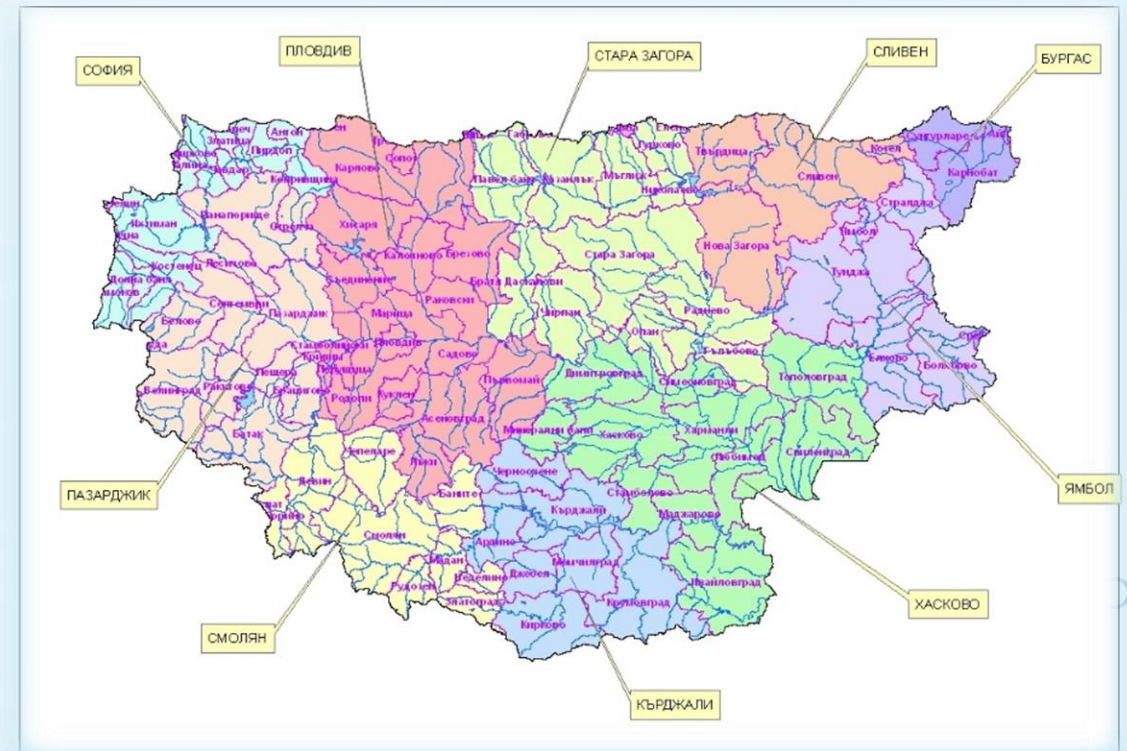
ИНФОРМАЦИЯ ЗА РАЙОНА НА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

- Обхваща централните части на Южна България или 32 % от територията на страната
- Включва водосборите на реките Марица, Тунджа, Арда и Бяла река
- Попада в Екорегиян 7 - Източни Балкани (Eastern Balkan)
- На север, изток и запад граничи с Дунавски, Черноморски и Западнобеломорски райони за басейново управление, а на юг – с Република Гърция и Република Турция

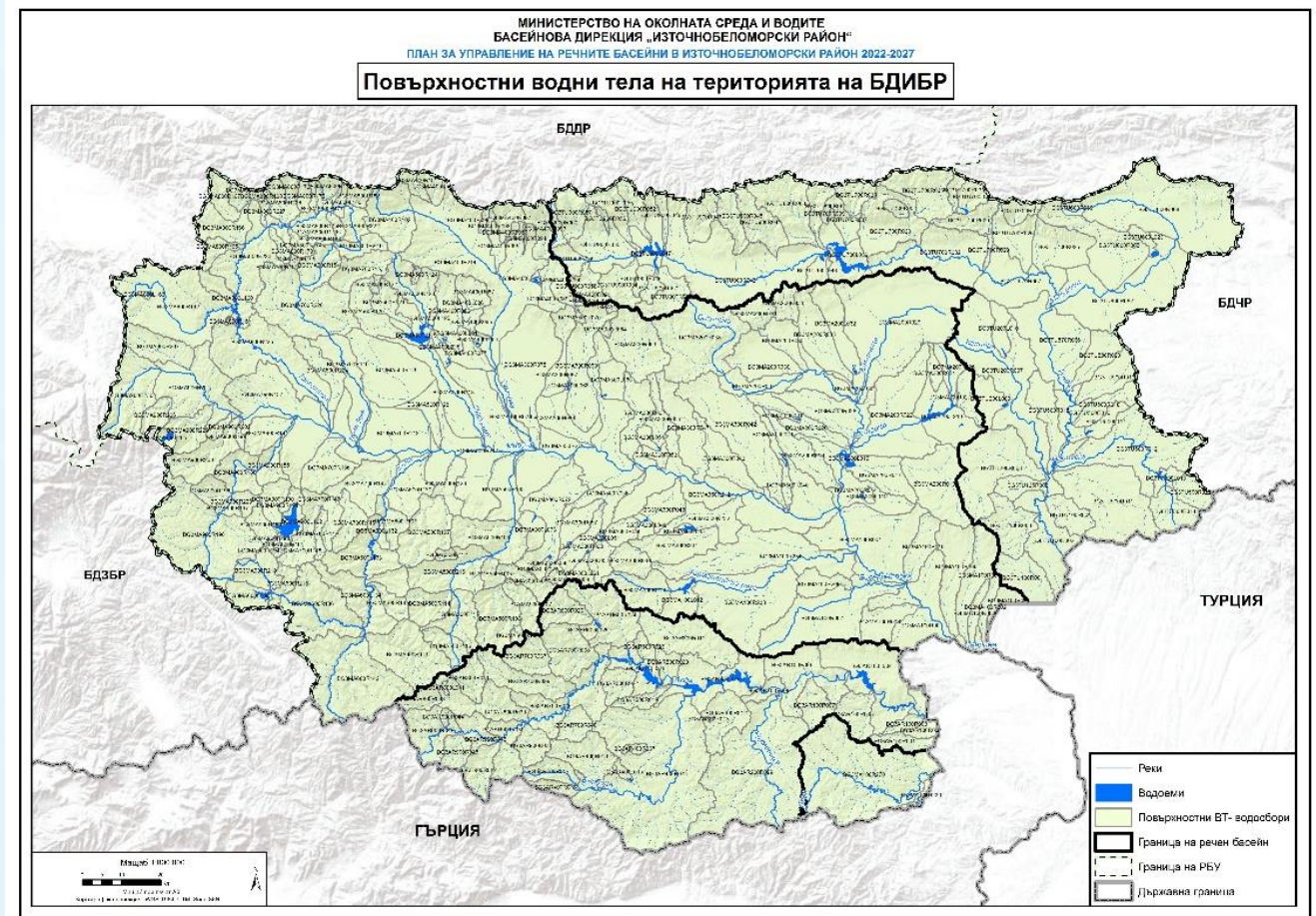
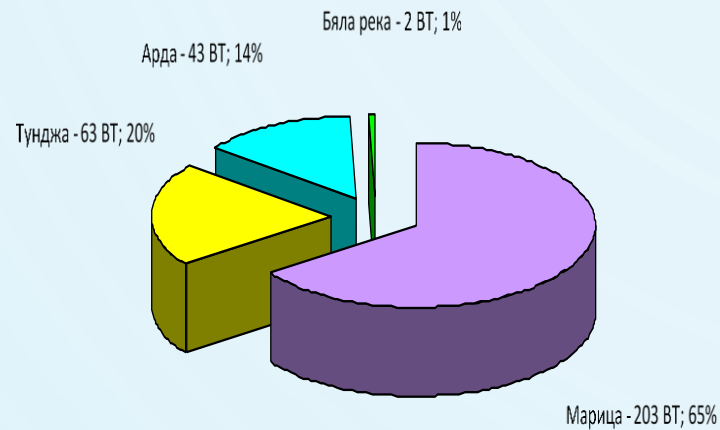
ИНФОРМАЦИЯ ЗА РАЙОНА НА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

- Територията покрива изцяло или частично 10 области в страната, 90 общини и 1 769 населени места
- Включва изцяло 4 области - Пловдив, Стара Загора, Хасково и Кърджали и частично, областите – Пазарджик, София област, Смолян, Сливен, Ямбол и Бургас
- Вторият по големина район за басейново управление на водите, от гледна точка на брой на населението

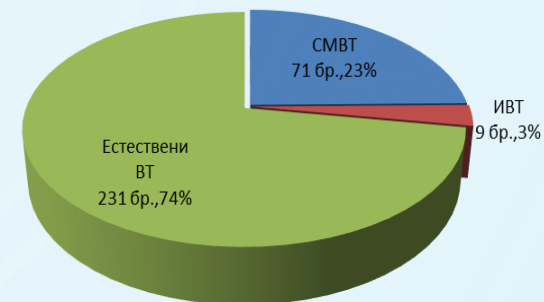
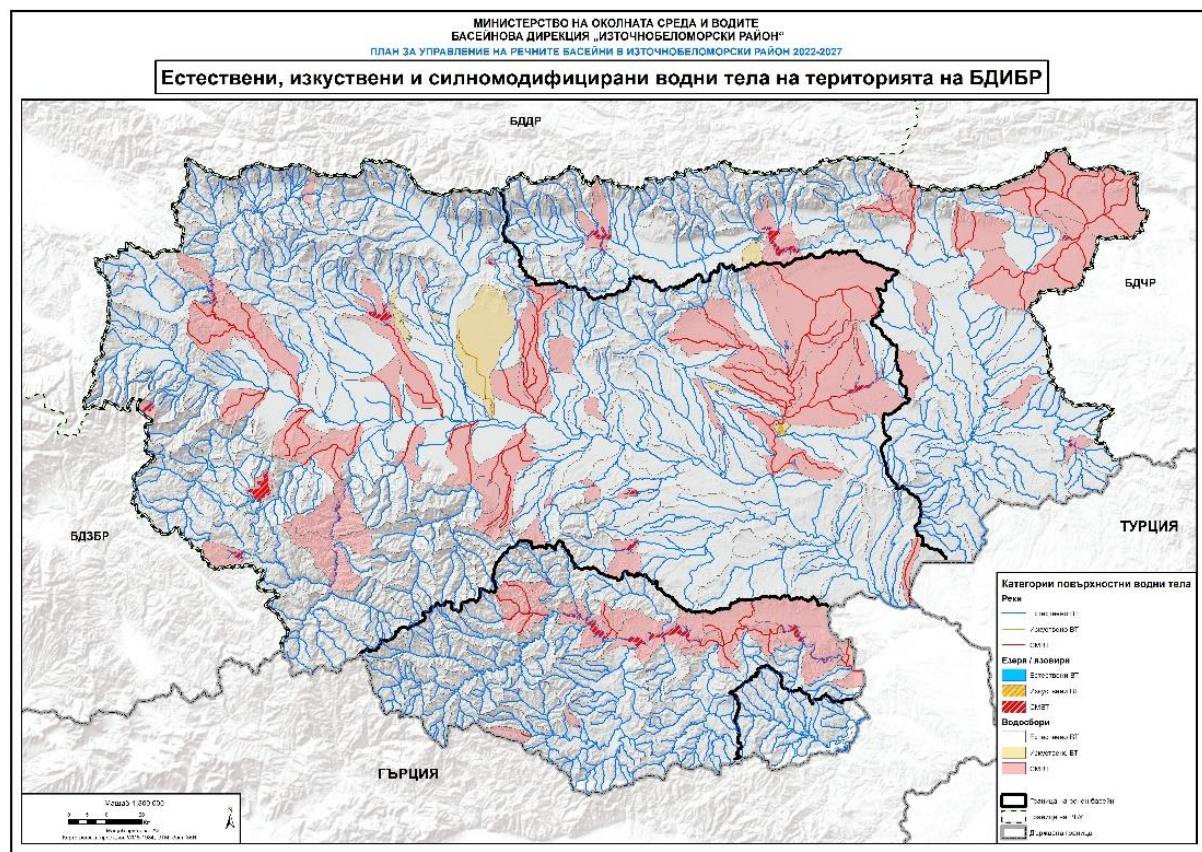
ХАРАКТЕРИЗИРАНЕ НА ВОДНИТЕ ТЕЛА

- Броят на определените повърхностни водни тела, остава непроменен – 311 водни тела:
- 261 ВТ от категория „река“
 - 50 ВТ категория „езеро“

ХАРАКТЕРИЗИРАНЕ НА ВОДНИТЕ ТЕЛА

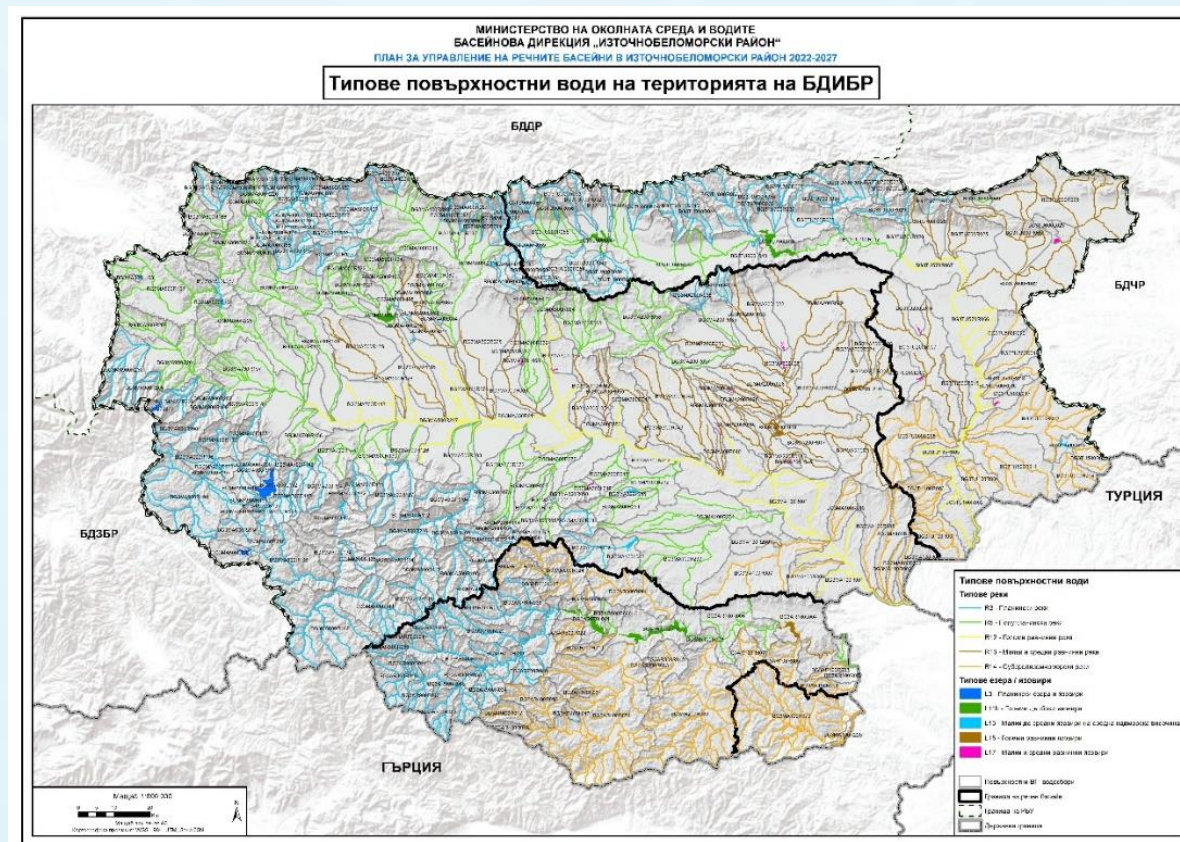
- Извършен е преглед на силномодифицираните и изкуствени водни тела съгласно актуализирана „Методика за определяне на силно модифицирани водни тела и определяне на екологичен потенциал в България“ и са определени:
 - 71 СМВТ и 9 ИВТ

Речен басейн	Силно модифицирани водни тела				Изкуствени водни тела	
	Река 2-ри цикъл	Река 3-ти цикъл	Езеро 2-ри цикъл	Езеро 3-ти цикъл	Река	Езеро
Марица	25	19	28	28	1	7
Тунджа	5	5	8	8	0	1
Арда	6	6	5	5	0	0
Бяла	0	0	0	0	0	0
ИБР	36	30	41	41	1	8

ХАРАКТЕРИЗИРАНЕ НА ВОДНИТЕ ТЕЛА

- **Няма промяна** в броя на типовете повърхностни водни тела за определените категории повърхностни води:
 - 5 типа от категория „река”
 - 7 типа от категория „езеро”
 - за два от типовете езера – L1 Алпийски глациални езера и L6 Крайречни влажни зони в ЕР 7, не са определяни водни тела

ХАРАКТЕРИЗИРАНЕ НА ВОДНИТЕ ТЕЛА

- Извършено е верифициране на границите между типовете повърхностни води по дейност „Валидиране на типологията и класификационната система в България за оценка на екологичното състояние на повърхностни водни тела от категории „река“, „езеро“ и „преходни води“
- Актуализирана е типологията на повърхностните водни тела от категория „езеро“ (за част от тях тя е променена)
- Извършено е първоначално определяне на подтипове на тип R14 за повърхностни водни тела от категория „река“

Типове повърхностни води от категория „река“

№	Код	Име на типа	Брой водни тела				
			МАРИЦА	ТУНДЖА	АРДА	БЯЛА	ИБР
1	R3	Планински реки в EP 7	77	26	15	0	118
2	R5	Полупланински реки в EP 7	49	5	4	0	58
3	R12	Големи равнинни реки в EP 7	5	5	0	0	10
4	R13	Малки и средни равнинни реки в EP 7	30	7	0	0	37
5	R14	Субсредиземноморски реки в EP7	7	11	18	2	38
Общ брой водни тела			168	54	37	2	261

Типове повърхностни води от категория „езеро“

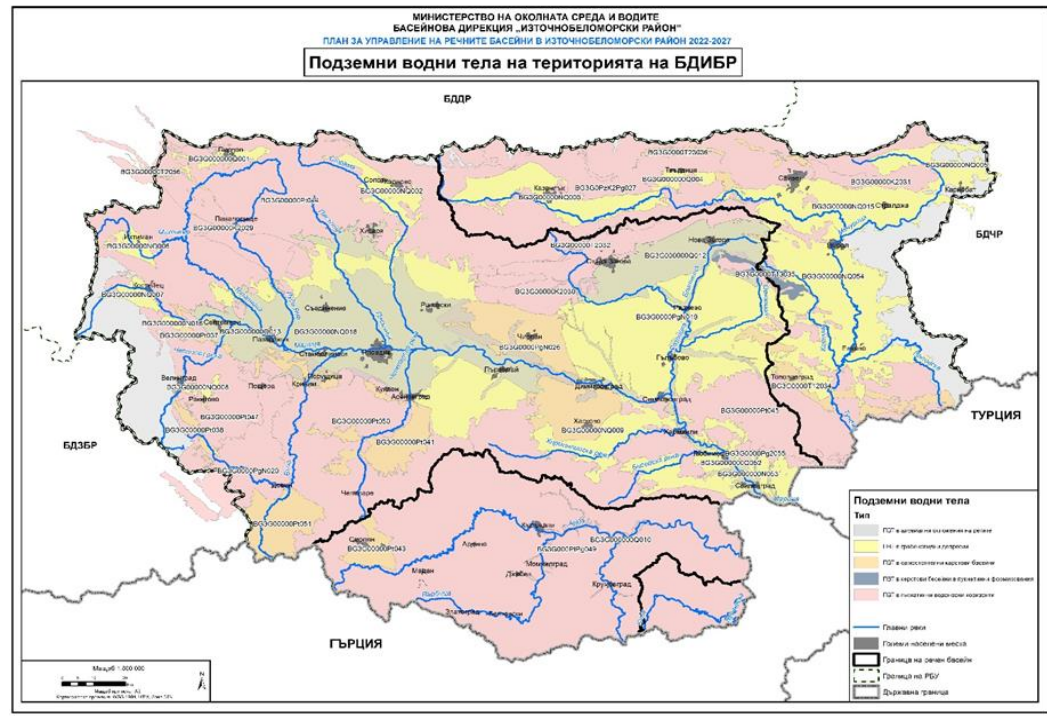
№	Код	Име на типа	Брой водни тела				
			МАРИЦА	ТУНДЖА	АРДА	БЯЛА	ИБР
1	L3	Планински езера и язовири в EP 7	3	0	1	0	4
2	L11b	Големи дълбоки язовири в EP7	1	2	2	0	5
3	L13	Малки до средни язовири на средна надморска височина в EP 7	20	3	2	0	25
4	L15	Големи равнинни язовири в EP 7	2	0	1	0	3
5	L17	Малки и средни равнинни язовири в EP 7	9	4	0	0	13
Общ брой водни тела			35	9	6	0	50

ХАРАКТЕРИЗИРАНЕ НА ВОДНИТЕ ТЕЛА

- Запазва се броят на идентифицираните 41 подземни водни тела
- Отстранени са технически грешки („бели петна“) в очертаването на 11 подземните водни тела
- Определени са пет от всички осем национално определени типове подземни водни тела

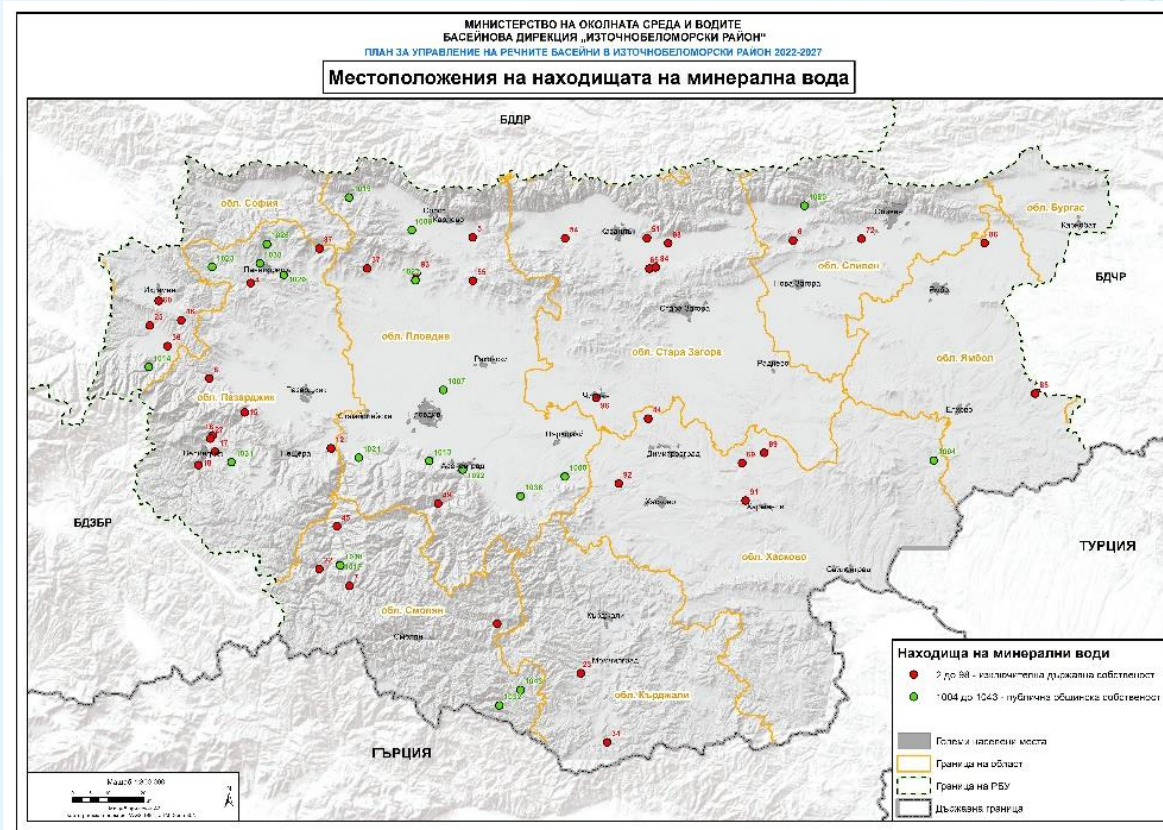
Разпределение на ПВТ в рамките на ИБР по типология

Тип	Описание	ПВТ в ИБР
1	ПВТ в Крайдунавски низини	0
2	ПВТ в Алувиални отложения на реките	4
3	ПВТ в Междуречни масиви в Северна България	0
4	ПВТ в Грабеновидни депресии	15
5	ПВТ в Типични водоносни хоризонти	0
6	ПВТ в Самостоятелни карстови басейни	9
7	ПВТ в Карстови басейни, разположени в територии с пукнатинни формирования	1
8	ПВТ в Пукнатинни водоносни хоризонти	12
Общ брой подземни водни тела:		41

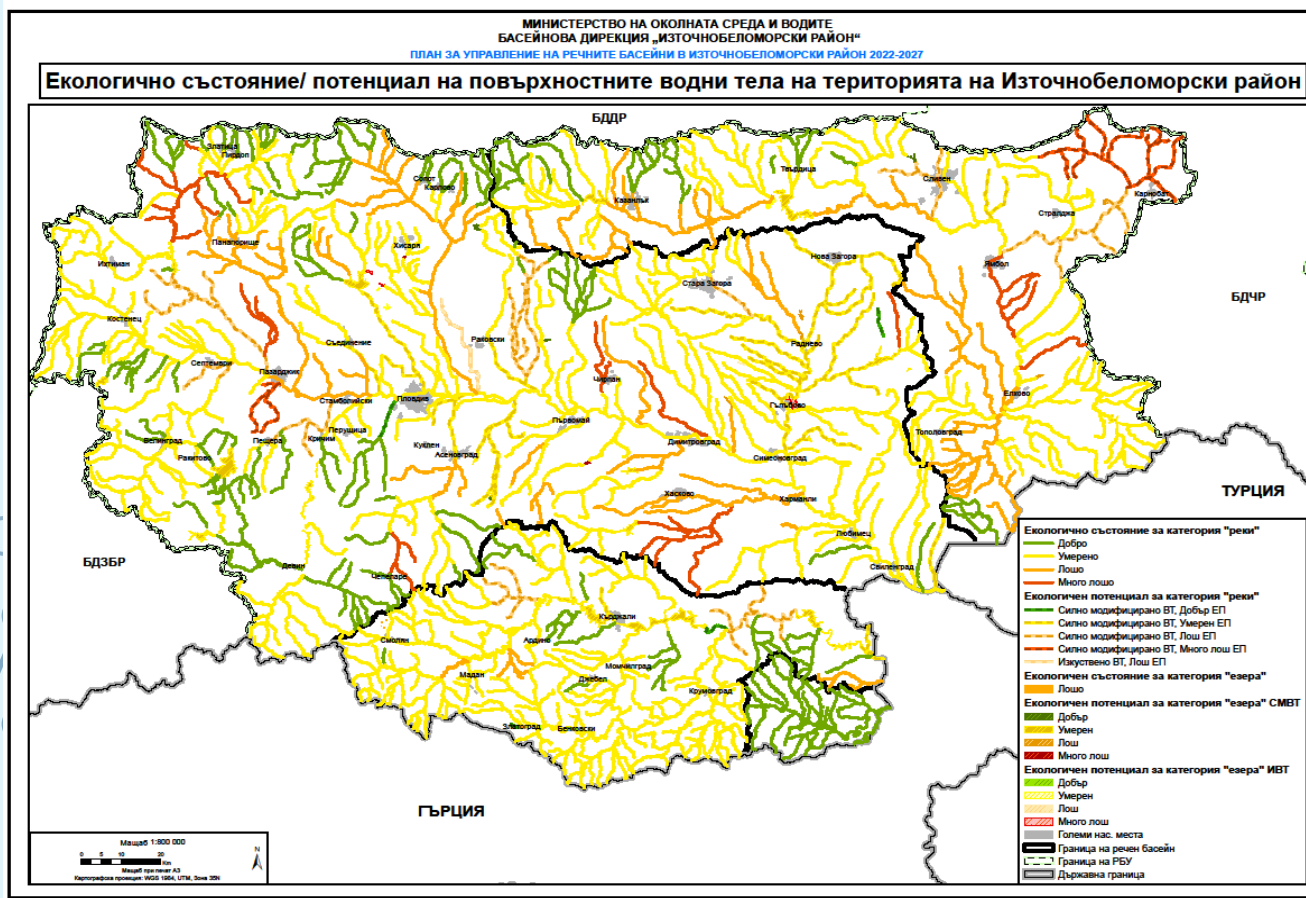
ХАРАКТЕРИЗИРАНЕ НА ВОДНИТЕ ТЕЛА

- На територията на Източнобеломорски район попадат:
 - 39 находища на минерални води изключителна държавна собственост
 - 21 находища на минерални води публична общинска собственост
 - наличната информацията за находищата на минерални води не позволява да се извърши отделяне на подземни водни тела за минерални води

ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ НА ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА

- Извършена е оценка на екологичното състояние/потенциал на всички 311 ВТ
 - 88 ВТ или 28% са оценени в добро екологично състояние/потенциал
 - 223 ВТ или 72 % са оценени в по-лошо от добро състояние/потенциал
 - 0 ВТ в неизвестно екологично състояние, което се дължи на предприетите мерки за провеждане на мониторинг по БЕК и ФХЕК

Екологично състояние/потенциал на повърхностните водни тела по категория „река“ и категория „езеро“

Екологично състояние/ потенциал	Категория „река“	Категория „езеро“	Общо водни тела	Процент на ВТ
Отлично ЕС	0	0	0	0%
Добро ЕС	80	0	80	26%
Добър ЕП	4	4	8	2%
Умерено ЕС	109	0	109	35%
Умерен ЕП	14	30	44	14%
Лошо ЕС	29	0	29	9%
Лош ЕП	11	10	21	7%
Много лошо ЕС	12	0	12	4%
Много лош ЕП	2	6	8	3%
Общо	261	50	311	100%

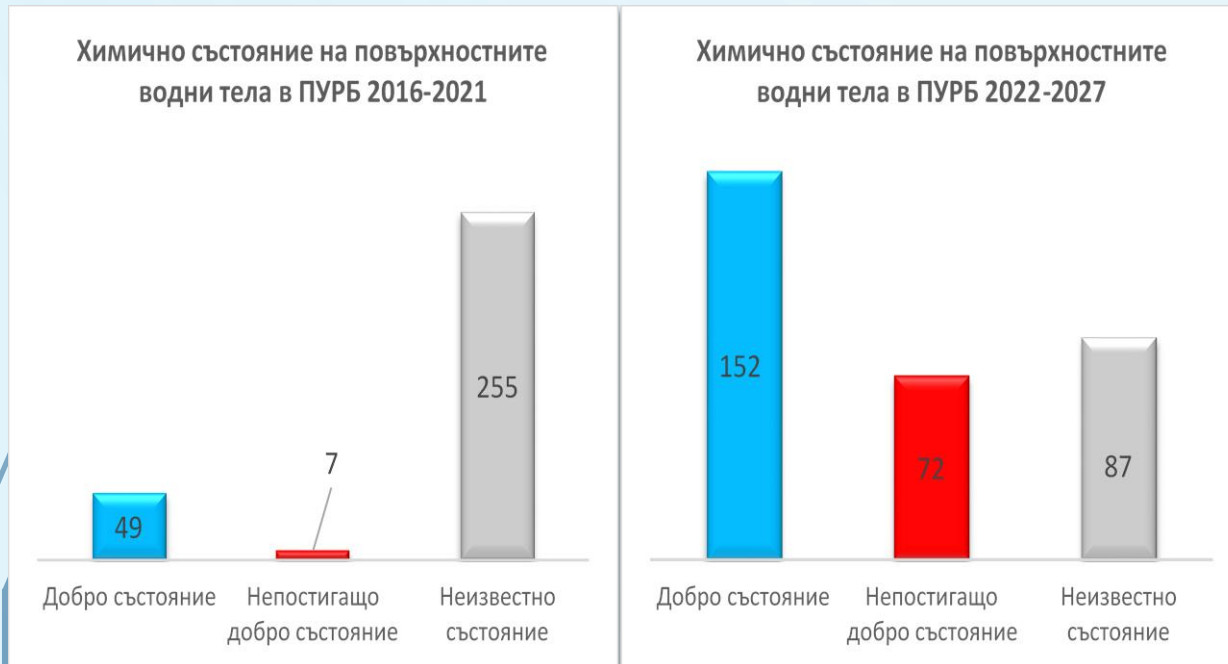
ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ НА ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА

- Използван е актуализиран подход за групиране на повърхностните водни тела
- Отчетено е увеличаване в броя на водните тела в по-лошо от добро екологично състояние/потенциал, в сравнение с втори цикъл на ПУРБ на ИБР, където в отлично и добро състояние/потенциал са 123 ВТ или 40 % от всички ВТ

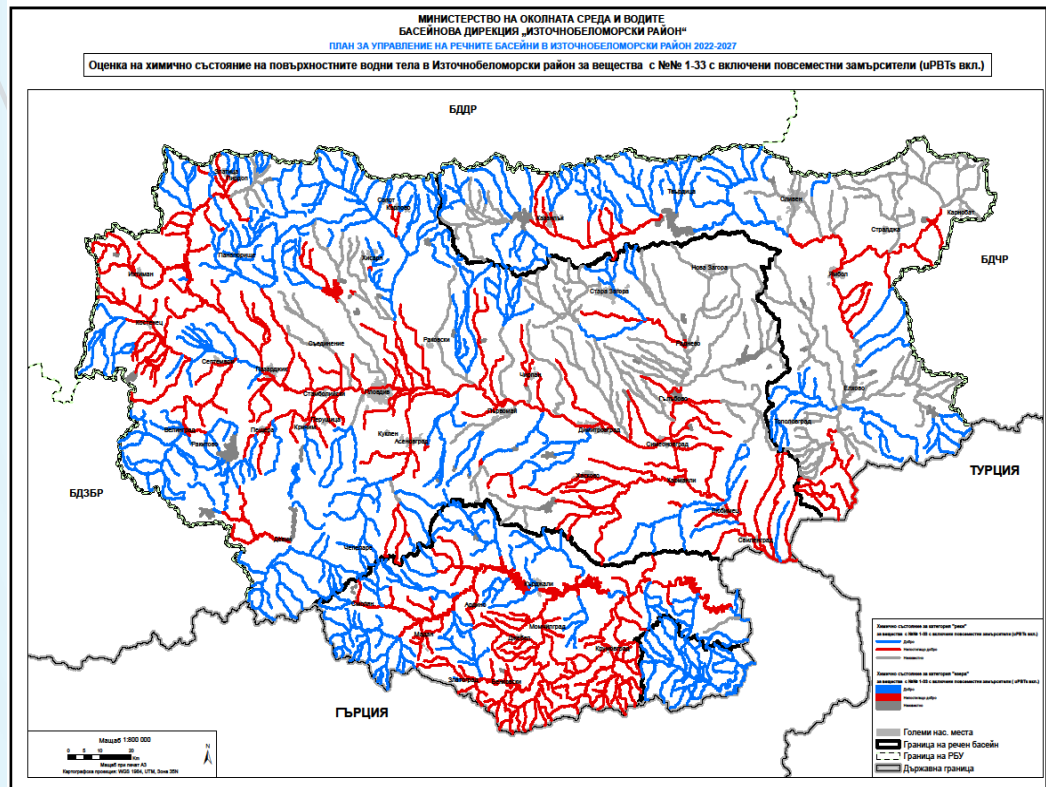
ХИМИЧНО СЪСТОЯНИЕ НА ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА

- Използван е подхода за групиране на водните тела, за които данните от мониторинга не са били достатъчни за оценката, и които отговарят на критериите за групиране
- Приложен е принципът „one-out, all-out“ - при една установена стойност на приоритетно вещество, превишаваща определената стойност на СКОС в Наредбата за СКОС, водното тяло се оценя в непостигащо добро химично състояние
- Направена е на база оценка на приоритетните вещества с № 1-33 от Наредба за СКОС и Директива 2013/39/ЕС

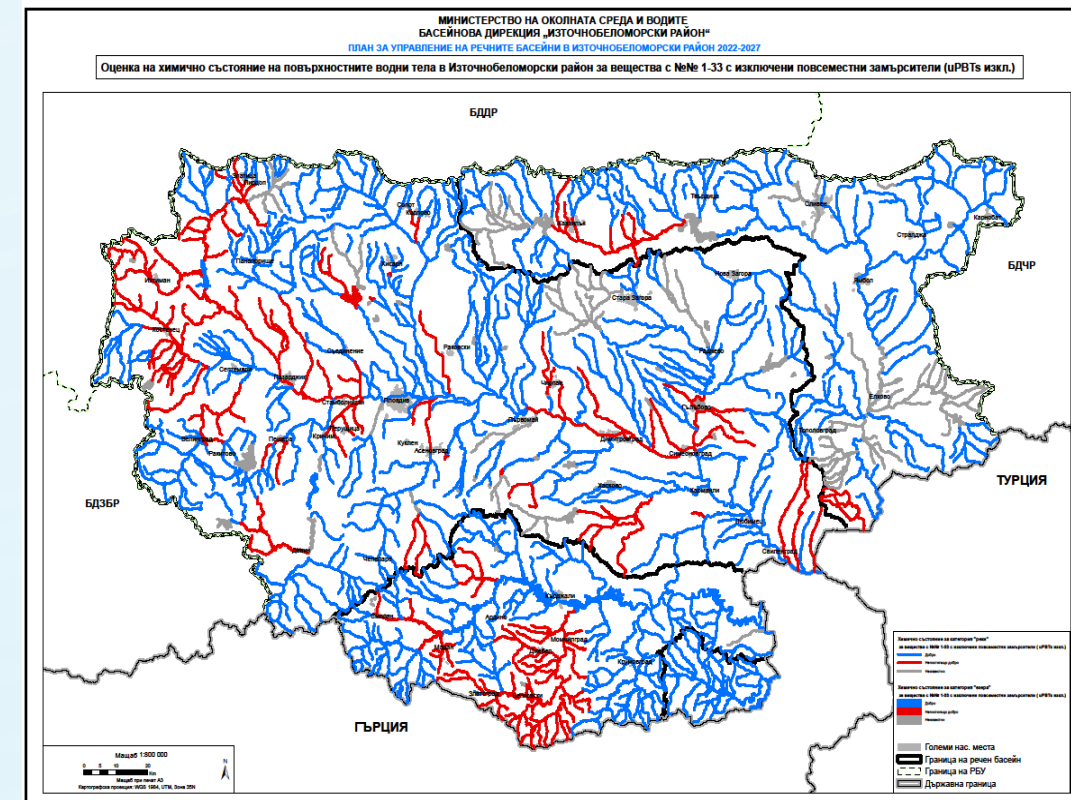
- За VT в неизвестно химично и добро химично състояние, за които е използван подхода за групиране, е предвидено изпълнение на мониторинг на всички приоритетни вещества за повишаване на достоверността на оценката

ХИМИЧНО СЪСТОЯНИЕ НА ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА

➤ Оценка с включени повсеместно разпространени вещества:

- 152 ВТ (49%) в добро химично състояние
- 72 ВТ (23%) в непостигащи добро състояние
- 87 (28%) водни тела в неизвестно химично състояние

➤ Оценка с изключени повсеместно разпространени вещества:

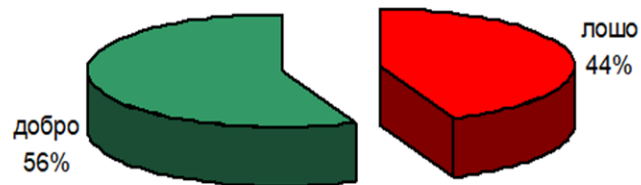
- 198 ВТ (64%) в добро химично състояние
- 51 ВТ (16%) в непостигащи добро химично състояние
- 62 (20%) водни тела в неизвестно химично състояние

ХИМИЧНО СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИ ВОДНИ ТЕЛА

- Обща оценка на химичното състояние на подземни водни тела:
 - 31 ПВТ или 76% са определени в добро химично състояние
 - 10 ПВТ или 24 % са определени в лошо химично състояние

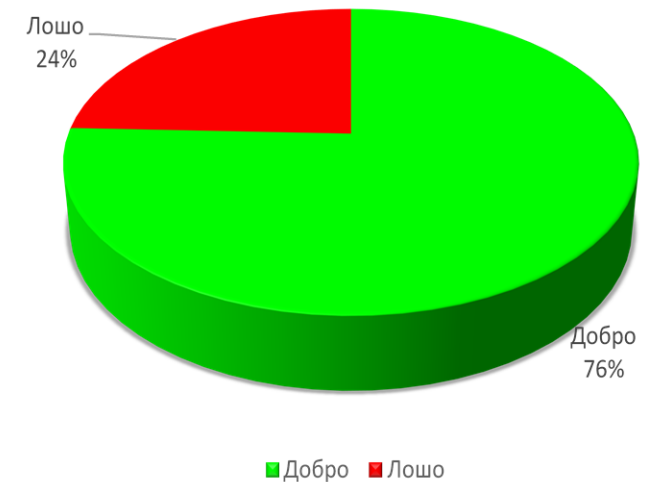
ПУРБ на ИБР на ИБР 2016-2021

Обща оценка на химичното състояние на подземни водни тела в ИБР

Проект на ПУРБ на ИБР 2022-2027

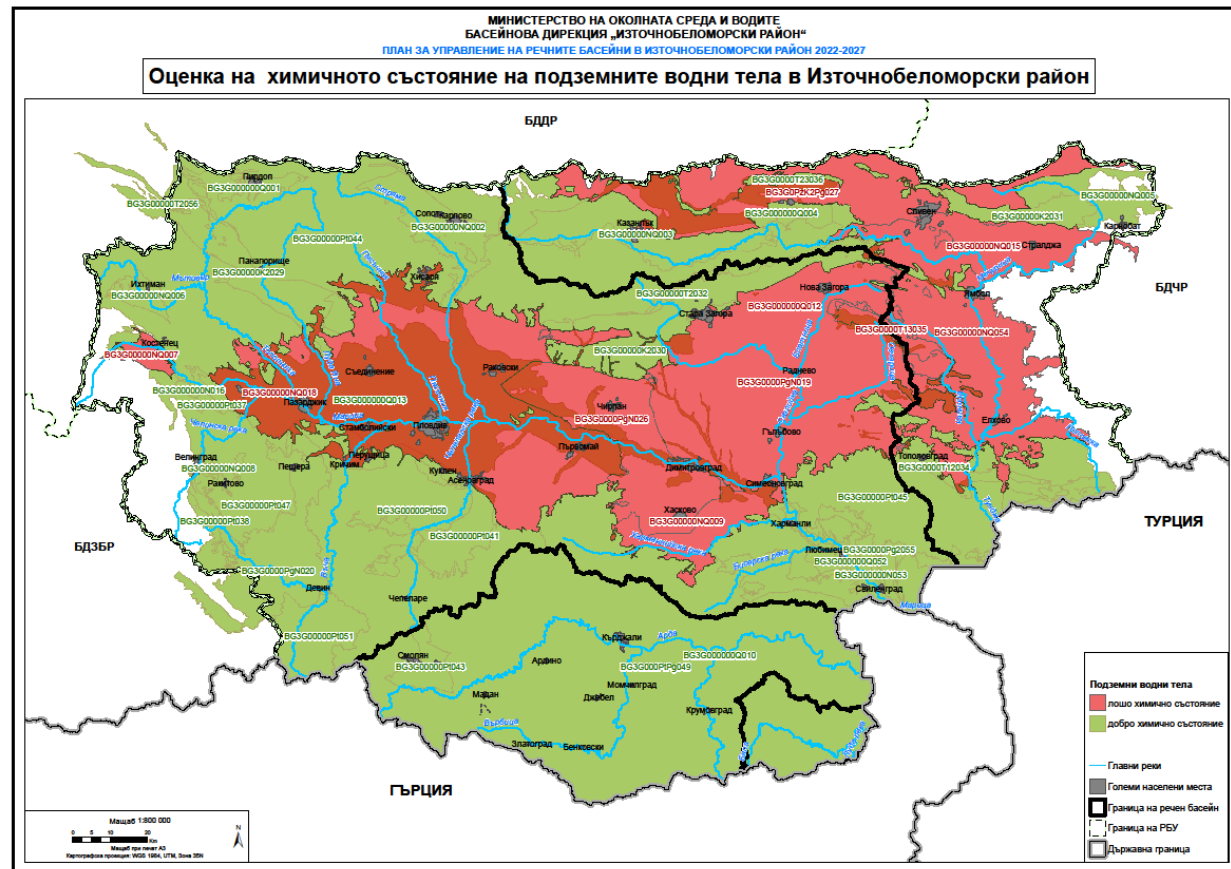
Оценка на химичното състояние на подземните водни тела в ИБР

ХИМИЧНО СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИ ВОДНИ ТЕЛА

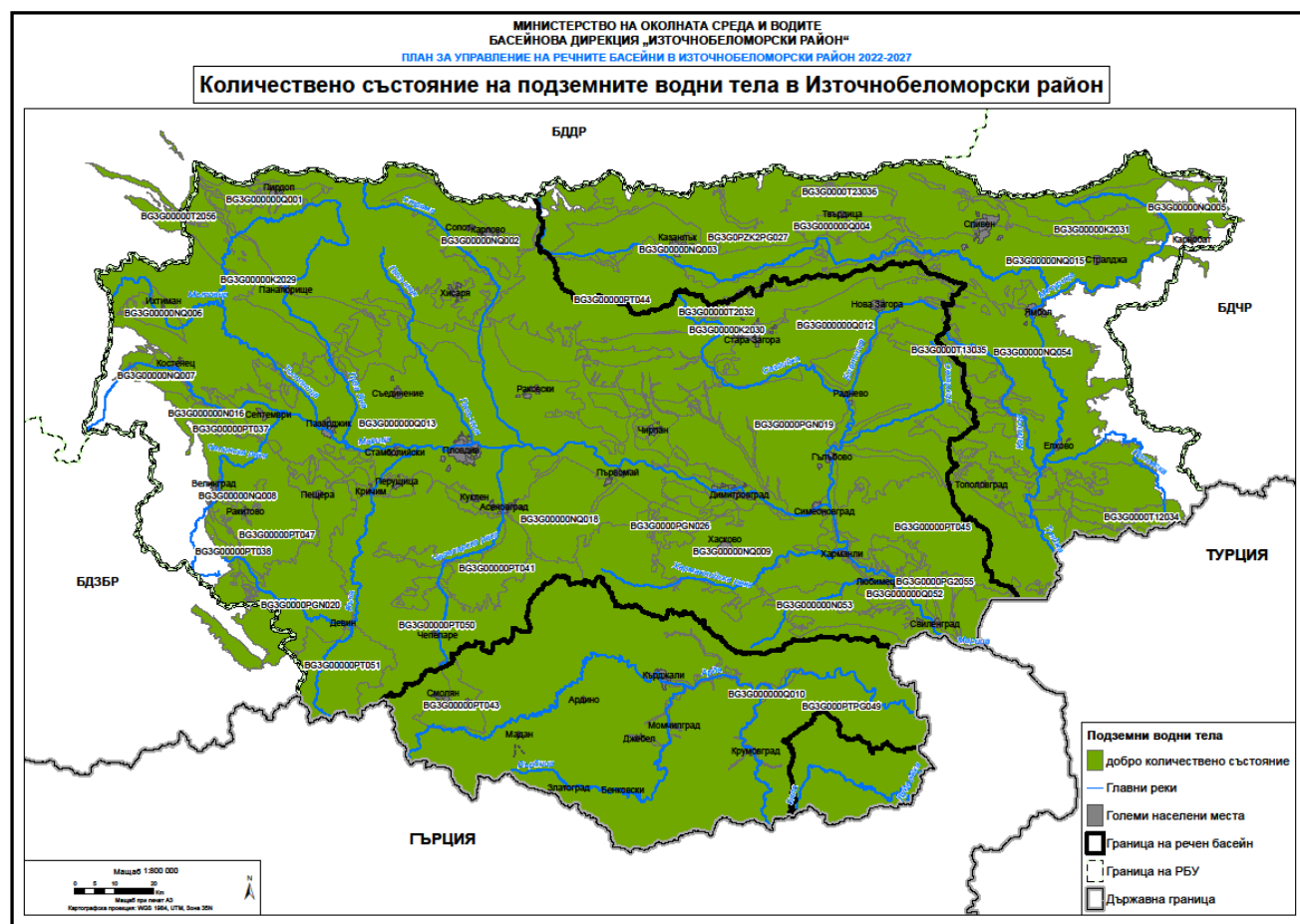
- Установени са повишени концентрации на релеванти стойности над стандарт и определени прагови стойности при следните замърсители и показатели за замърсяване: нитрати, фосфати (като ортофосфати), сулфати, амониеви йони, обща алфа-активност

- Отчетено е намаляване на броя на подземните водните тела в лошо химично състояние, в сравнение с втори цикъл на ПУРБ на ИБР, където в лошо химично състояние са 18 бр. или 44% от всички ПВТ

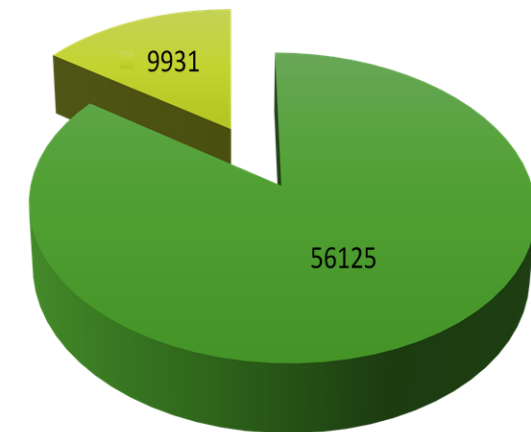

КОЛИЧЕСТВЕНО СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИ ВОДНИ ТЕЛА

Всички 41 подземни водни тела на територията на ИБР са определени в добро количествено състояние, във втори и трети цикъл на ПУРБ

Оценка на количественото състояние на подземни води, чрез воден баланс

■ Свободни Разполагаеми ресурси на ПВТ, л/сек

■ Черпени водни количества от ПВТ, л/сек

ЦЕЛИ ЗА ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА

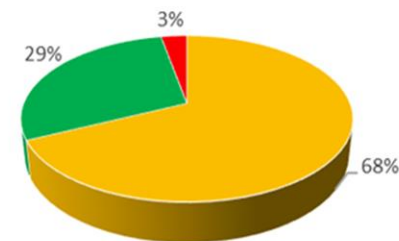
- Екологичните цели са определени в член 4 от РДВ
- **Обща цел на РДВ** - постигане на добро състояние или потенциал (за силномодифицираните и изкуствени водни тела) до 2015 г., която следва да бъде постигната за всички повърхностни и подземни водни тела, като се въвежда принципът за предотвратяване на допълнително влошаване на състоянието

Екологично състояние

- за 213 ВТ – „Постигане на добро екологично състояние/потенциал и предотвратяване на влошаването”
- за 88 ВТ – „Запазване на добро екологично състояние/потенциал и предотвратяване на влошаването”
- за 10 ВТ е заложена по-малко строга цел от постигане на добро екологично състояние/потенциал

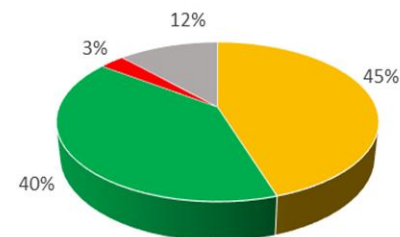
- За 223 повърхностни ВТ са приложени изключения за постигане на добро екологично състояние:
 - 213 ВТ или 68% – удължаване на срока за постигане на целите за добро екологично състояние
 - 10 ВТ или около 3 % – по-малко строга цел

Проект на ПУРБ на ИБР (2022-2027)
Цели за екологично състояние

- постигане на добро екологично състояние
- опазване на доброто състояние и предотвратяване влошаването
- по-малко строга цел от постигане на добро екологично състояние/потенциал

ПУРБ на ИБР (2016-2021)
Цели за екологично състояние

- постигане на добро екологично състояние
- опазване на доброто състояние и предотвратяване влошаването
- по-малко строга цел от постигане на добро екологично състояние/потенциал
- неизвестно състояние

ЦЕЛИ ЗА ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА

Химично състояние

Проект на ПУРБ на ИБР (2022-2027)
Цели за химично състояние

- за 67 ВТ – „Постигане на добро химично състояние“
- за 152 ВТ – „Запазване на добро химично състояние и предотвратяване на влошаването му“
- за 5 ВТ е заложена по-малко строга цел от постигане на добро химично състояние
- за 87 ВТ в неизвестно химично състояние е заложена цел „Провеждане на мониторинг и постигане на СКОС за добро химично състояние“

Цели за химично състояние

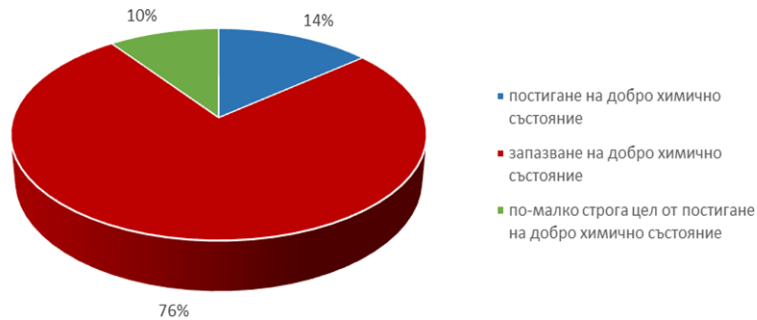

- Отчетено е увеличаване в броя на водните тела, в сравнение с втори цикъл на ПУРБ на ИБР, за които е предвидено удължаване на срока за постигане на целите за добро химично състояние за 3 бр. ВТ или 1% от общия брой, както и поставяне на по-малко строги цели за 4 бр. ВТ или 1% от общия брой

ЦЕЛИ ЗА ПОДЗЕМНИ ВОДНИ ТЕЛА

Химично състояние

Проект на ПУРБ 2022-2027
Цели за химично състояние на
подземните водни тела

- за 10 подземни ВТ – „Постигане на добро химично състояние (по определени показатели) и предотвратяване на влошаването“
- за 31 ВТ – „Запазване на доброто химично състояние и предотвратяване на влошаването“

За 10 ВТ са приложени изключение от постигане на добро химично състояние:

- за 6 подземни ВТ или 14% от общия брой подземни водни тела в ИБР – удължаване на срока за постигане на целите за добро химично състояние
- за 4 подземни ВТ или около 10 % – по-малко строга цел от постигане на добро химично състояние

Цели за химично състояние на
подземните водни тела

- При актуализацията на ПУРБ на ИБР, въз основа на резултатите от проведения мониторинг е установено, че 8 подземни ВТ са постигнали целта за добро химично състояние спрямо втори цикъл на ПУРБ на ИБР
- Значително намаляване в броя на ВТ, в сравнение с втори цикъл на ПУРБ на ИБР, за които е предвидено удължаване на срока за постигане на целите за добро химично състояние за 12 бр. ВТ или 29% от общия брой. Броят на ВТ, за които е предвидена по-малко строга цел, е 6 ВТ или 13%.

Количествено състояние

- Извършените оценки показват добро количествено състояние на всички 41 подземни водни тела
- Целта за опазване на околната среда по отношение на количественото състояние за 39 подземни ВТ е „Запазване на добро количествено състояние и предотвратяване на влошаването му“, а за две подземни ВТ е определена цел „Недопускане на влошаване в количественото състояние на подземното водно тяло“

Цели за количествено състояние на подземни ВТ
Проект на ПУРБ 2022-2027

ЗОНИ ЗА ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ

➤ **ЗОНИ ЗА ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВО ВОДОСНАБДЯВАНЕ**

- Повърхностни води - определените във втори цикъл на ПУРБ на ИБР зони се запазват, като в са добавени 2 нови повърхностни водни тела, които се предвижда да бъдат използвани за ПБВ– яз. Кричим и яз. Цанков камък
- Подземни води – всички 41 ПВТ са включени, като регистъра на зоните остава непроменен спрямо втори цикъл на ПУРБ

➤ **ВОДНИ ТЕЛА, ОПРЕДЕЛЕНИ КАТО ВОДИ ЗА ОТДИХ И ВОДНИ СПОРТОВЕ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ОПРЕДЕЛЕНИТЕ ЗОНИ С ВОДИ ЗА КЪПАНЕ**

- Зони с води за къпане – 3 бр. зони, които са определени във втори цикъл на ПУРБ и остават непроменени
- Води за отдих и къпане (съгласно чл. 41 от Закона за водите) - не са определени зони с води за отдих и водни спортове

➤ **ЗОНИ, В КОИТО ВОДИТЕ СА ЧУВСТВИТЕЛНИ КЪМ БИОГЕННИ ЕЛЕМЕНТИ**

- Нитратно уязвими зони – 1 зона с площ 16 620 км², което представлява 47% от площта на ИБР, зоната е актуализирана със Заповед № РД-660/28.08.2019 г. на министъра на околната среда и водите
- Чувствителни зони - заемат 33 116 км², което представлява 94% от площта на ИБР
- В трети цикъл на ПУРБ, регистърът на чувствителните зони не е актуализиран

ЗОНИ ЗА ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ

➤ **ЗОНИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА СТОПАНСКИ ЦЕННИ ВИДОВЕ РИБИ И ДРУГИ ВОДНИ ОРГАНИЗМИ**

- Определените във втори цикъл на ПУРБ 49 зони се запазват
- В процеса на актуализация на трети цикъл, са определени и добавени нови 39 зони към тази категория, въз основа на резултатите от приключили проекти и предложения от заинтересовани страни

➤ **ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ, ОБЯВЕНИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯ И БИОЛОГИЧНИ ВИДОВЕ, В КОИТО ПОДДЪРЖАНЕТО ИЛИ ПОДОБРЯВАНЕТО НА СЪСТОЯНИЕТО НА ВОДИТЕ Е ВАЖЕН ФАКТОР ЗА ТЯХНОТО ОПАЗВАНЕ**

- Зони за защита на водите от „Натура 2000“, съгласно Директивата за местообитанията – броят на определените във втори цикъл на ПУРБ 63 зони се запазва, като площта на една от защитените е присъединена към друга. При актуализацията е добавена 1 нова зона - 33 „Ниска Рила“
- Зони за защита на водите от „Натура 2000“ съгласно Директивата за съхранението на дивите птици – определените във втори цикъл на ПУРБ на ИБР 36 зони се запазват, като при актуализацията на ПУРБ на ИБР е добавена 1 нова зона за защита на водите - 33 „Рила буфер“
- Зони за защита на водите, обявени по смисъла на Закона за защитените територии – във втори цикъл на ПУРБ са определени 46 зони, които се запазват, като са добавени две новообявени защитени местности – „Ливади Морянци“ и „Гората на Боряна“

ЗОНИ ЗА ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВО ВОДОСНАБДЯВАНЕ

Повърхностни води

- Във втори и трети цикъл на ПУРБ на ИБР, резултатите от мониторинг на питейни води показват, че те се отнасят в категория A1 или A2, което определя и доброто състояние на повърхностните водни тела, използвани за питейно-битово водоснабдяване
- За 1 бр. ВТ – яз. Цанков камък не е извършвана категоризация по Наредба 12

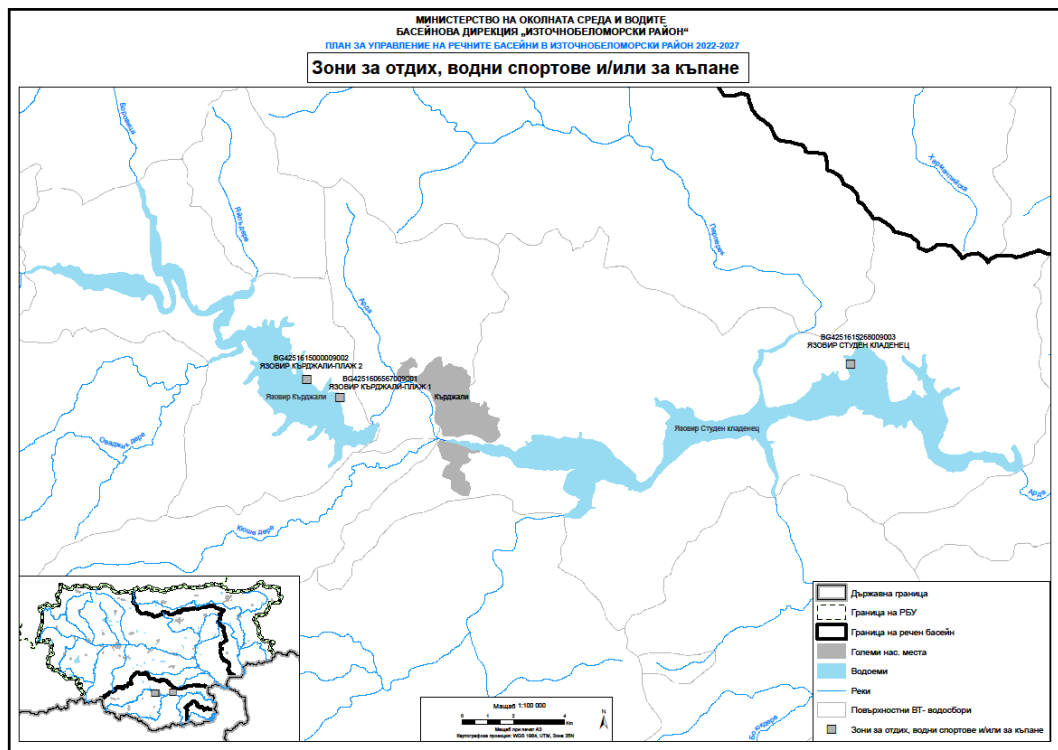
- Екологичните цели на зоните за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване:
 - „Поддържане и предотвратяване влошаване в състоянието на повърхностните води за пиене“
 - „Достигане на стойност по показател/показатели с отклонение, съответстващ на стандарта за качество на повърхностни води за пиене най-малко за категория A2“ – само за водно тяло яз. Цанков камък

Подземни води

- Всички подземни водни тела са определени като питейни водни тела, поради използването им за питейно-битови цели
 - 32 зони са оценени в добро състояние и за тях е формулирана цел „Поддържане и предотвратяване влошаване в състоянието на подземните води за пиене“
 - 9 зони са определени в лошо състояние и за тях е формулирана цел „Достигане на стойност по показател/показатели с отклонения, съответстващ на стандарта за качество на подземните води за пиене“

- Извършената оценка при актуализацията на ПУРБ на ИБР, показва подобряване в състоянието, като 5 от определените във втори цикъл зони в лошо състояние, са постигнали целите или общо 32 зони за защита на подземни води, предназначени за ПВВ са оценени в добро състояние

ЦЕЛИ НА ЗОНИТЕ ЗА ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ

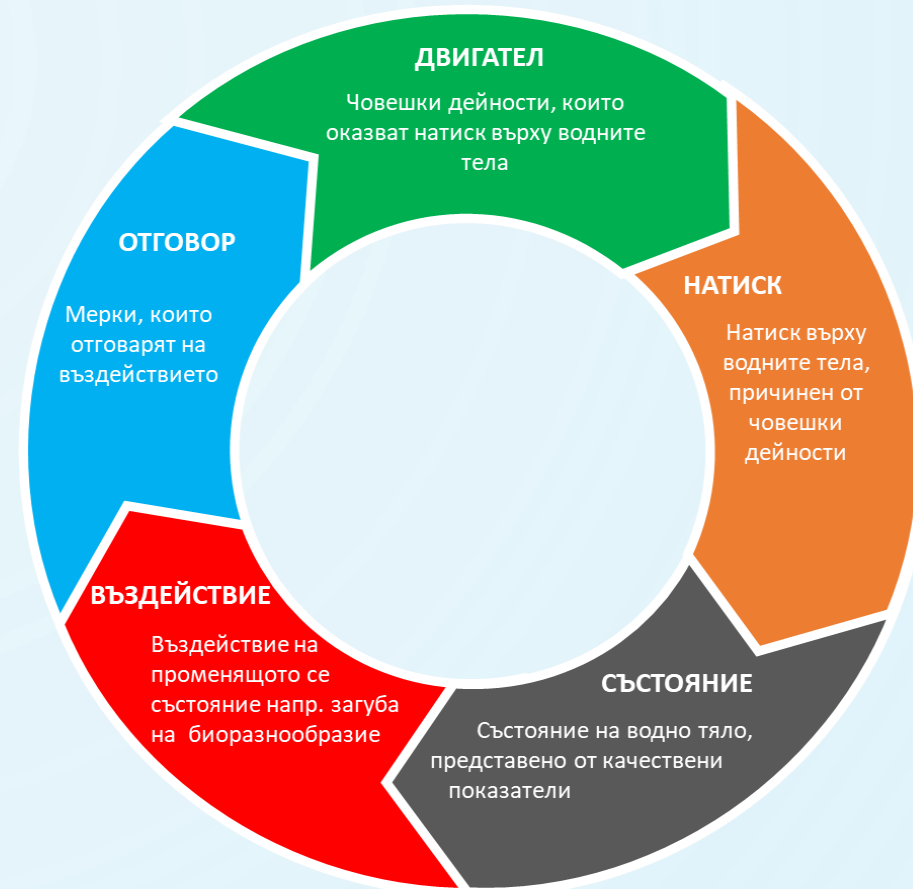
Зони с води за отдих, водни спортове и/или за къпане

- Резултатите от мониторинга по микробиологични показатели и физикохимични елементи в определените мониторингови пунктове за яз. Кърджали и яз. Студен кладенец, показват добро състояние
- Екологичните цели: „Поддържане и предотвратяване влошаване в състоянието на повърхностните води за къпане”

- Не се определят специфични екологични цели за останалите три вида зони за защита на водите:
 - Зони за защита на водите, в които водите са чувствителни към биогенни елементи
 - Зони за защита на водите за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми
 - Зони за защита на водите, които са защитени територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване
- Регламентираните в ЗВ цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните и подземните води, се интегрират с целите за защита на водите за посочените три вида зони

ИДЕНТИФИЦИРАН ЗНАЧИМ НАТИСК В ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН

- Актуализираният преглед на видовете натиск върху повърхностни и подземни води е извършен спрямо подхода (концептуален модел ДНСВО)
- Определени основни категории източници на натиск:
 - натиск от точкови източници на замърсяване – при повърхностни и подземни води
 - натиск от дифузни източници на замърсяване – при повърхностни и подземни води
 - натиск от хидроморфологични изменения (хидроложки и морфологични изменения) – при повърхностни води
 - натиск от водовземане – при подземни води (натиска от водовземане при повърхностните води е анализиран, като част от хидроморфологичния натиск)
 - натиск от изменение на климата – при повърхностни и подземни води

Значим натиск- натискът, който сам и/или в кумулация с друг натиск води до непостигане на целите за добро състояние на водното тяло

Значим натиск върху повърхностни води по групи движещи сили

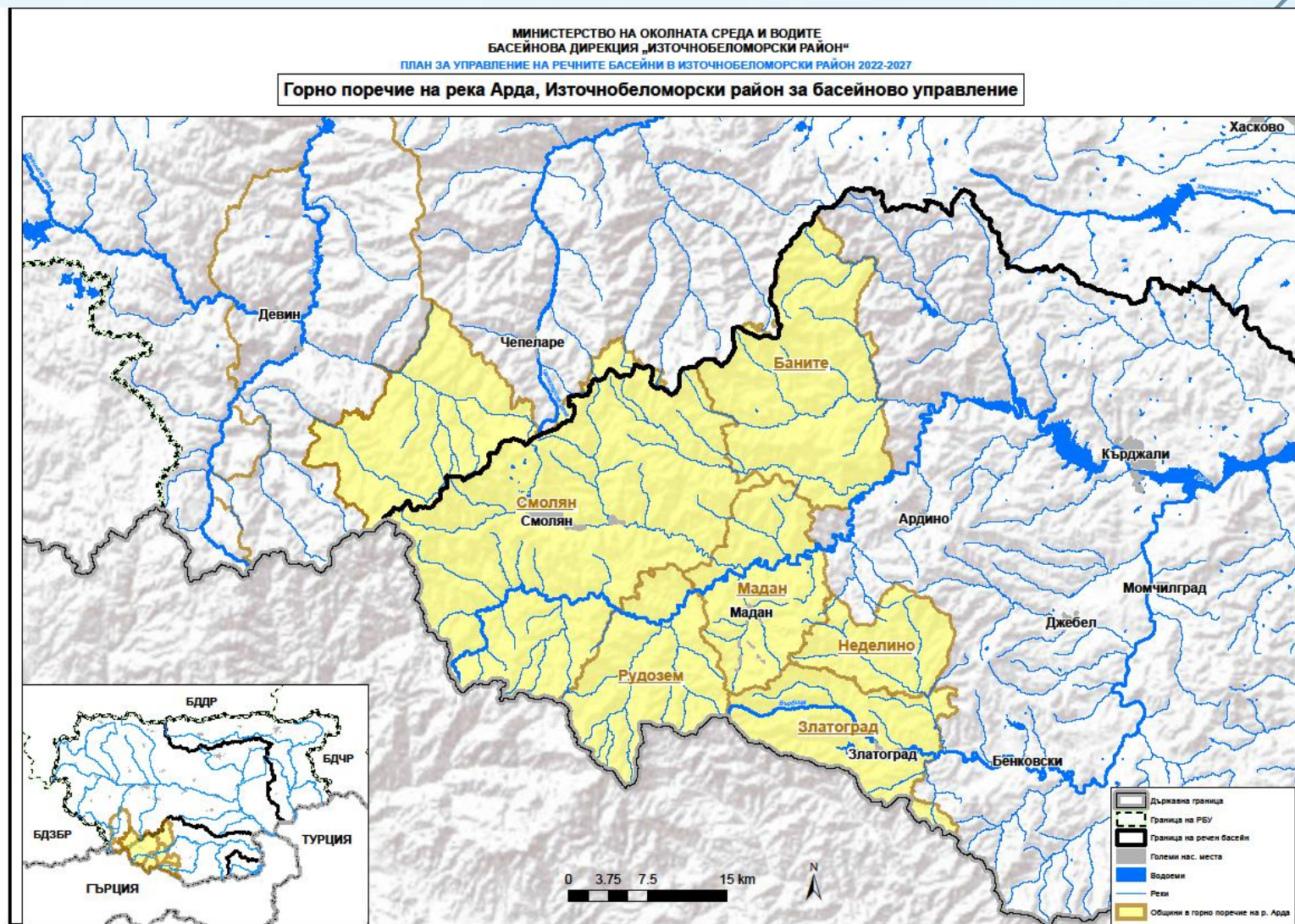
- Градско развитие (градски отпадъчни води, населени места без канализация, водовземане за ПБВ) – 105 бр. ВТ
- Индустрия (промишленост, енергетика, минно дело) – 94 бр. ВТ
- Селско стопанство (земеделие и животновъдство, аквакултури, напояване) – 98 бр. ВТ
- Неизвестен натиск – 27 бр. ПВТ

Значим натиск върху подземни води по групи движещи сили

- Градско развитие (населени места без канализация) – 2 бр. ПВТ
- Индустрия (минно дело) – 2 бр. ПВТ
- Селско стопанство (земеделие и животновъдство) – 8 бр. ПВТ
- Неизвестен натиск – 0 бр. ПВТ

ГОРНО ТЕЧЕНИЕ НА РЕКА АРДА

- Района от горното течение на река Арда, засяга териториите на 6 общини: Смолян, Баните, Мадан, Неделино, Златоград, Рудозем
- В обхвата попадат 21 повърхностни водни тела или 7 % от всички повърхностни водни тела на територията на Източнобеломорски район
- 19 ВТ са определени в категория „река“ и 1 ВТ е определено в категория „езеро“

ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ НА ПОВЪРХНОСТНИ ВТ ОТ ГОРНО ТЕЧЕНИЕ НА РЕКА АРДА

В проект на ПУРБ на ИБР (2022-2027) са оценени:

- 3 ВТ в добро екологично състояние/потенциал
- 14 ВТ в умерено екологично състояние/потенциал
- 4 ВТ в лошо екологично състояние/потенциал

В ПУРБ на ИБР (2016-2021):

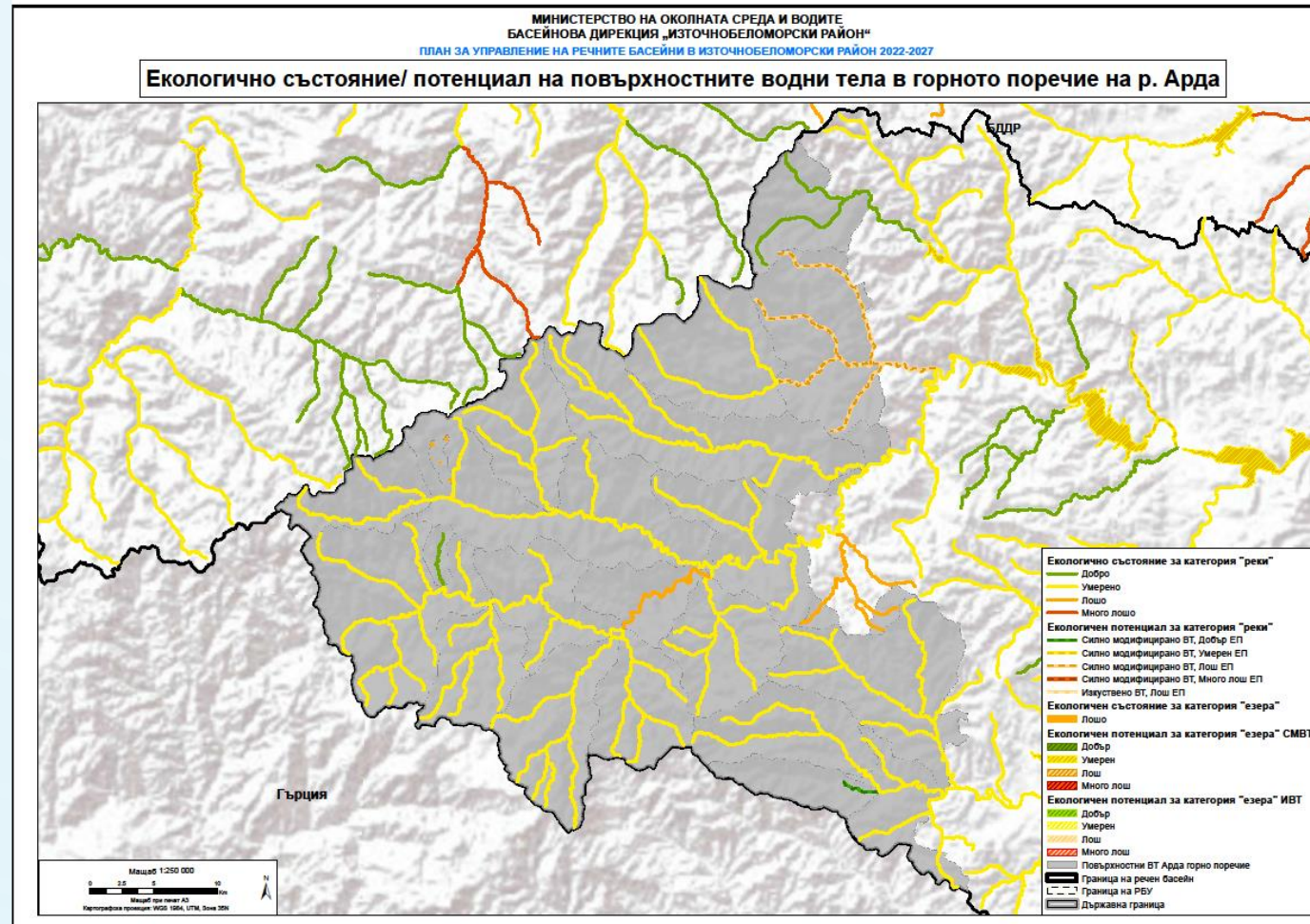
- 5 ВТ в добро екологично състояние/потенциал
- 14 ВТ в умерено екологично състояние/потенциал
- 2 ВТ в неизвестно екологично състояние/потенциал

В проект на ПУРБ на ИБР (2022-2027):

- 3 ВТ са запазили доброто ЕС/ЕП
- за 2 водни тела се констатира влошаване на състоянието.
- Няма ВТ, които да са подобрили състоянието си

Изместващи показатели за екологично състояние/потенциал:

- БЕК-макрозообентос, фитобентос, риби, макрофити и фитопланктон
- ФХЕК-общ азот, общ фосфор, БПК₅, разтворен кислород
- Специфични замърсители – Mn, Zn, CN

Специфични замърсители

В 5 ВТ се констатира превишаване на СКОС по специфични замърсители- Mn, Zn, CN в резултат на заустване на промишлени отпадъчни води и руднични води (води, които изтичат на повърхността от действащи или ликвидирани миннодобивни обекти):

- Извор на р. Върбица до гр. Златоград - Mn, Zn
- Река Върбица и притоците от гр. Златоград до устие – Zn
- Река Арда от вливане на р. Черна до яз. Кърджали и р. Ардинска – Zn
- Река Маданска - Zn
- Река Арда от гр. Рудозем до вливане на р. Черна – Zn, CN

ХИМИЧНО СЪСТОЯНИЕ НА ПОВЪРХНОСТНИ ВТ ОТ ГОРНО ТЕЧЕНИЕ НА РЕКА АРДА

Оценка на химично състояние за вещества с №1-33, с включени повсеместни замърсители

Проект на ПУРБ на ИБР (2022-2027) са оценени:

- 13 ВТ в добро химично състояние
- 7 ВТ в непостигащо добро химично състояние
- 1 ВТ в неизвестно химично състояние

В ПУРБ на ИБР (2016-2021) са оценени:

- 4 ВТ в добро химично състояние
- 2 ВТ в непостигащо добро химично състояние
- 15 ВТ са в неизвестно химично състояние

Вещества, които са причина за не постигане на добро химично състояние на повърхностните ВТ в проект на ПУРБ на ИБР (2022-2027):

в матрица „вода“:

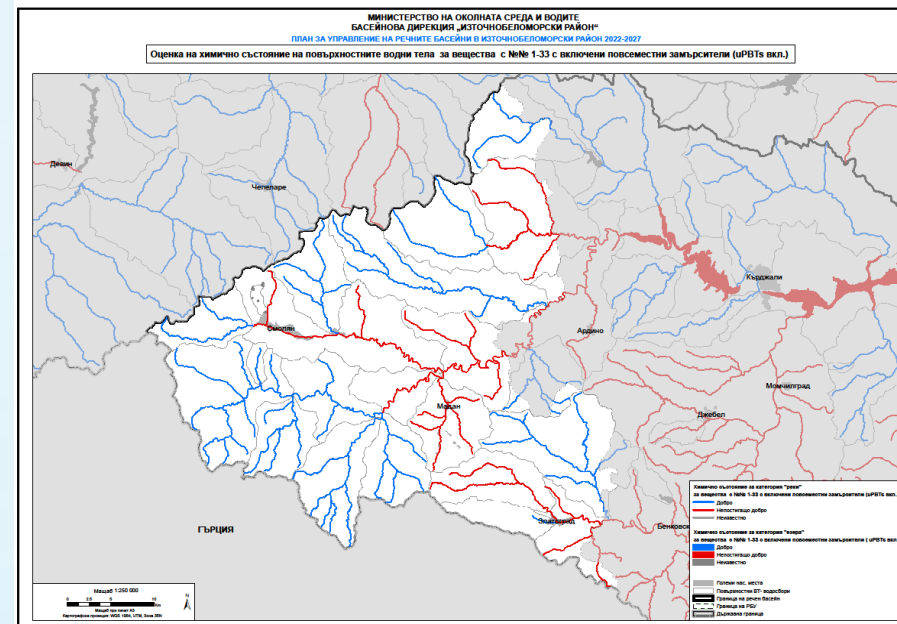
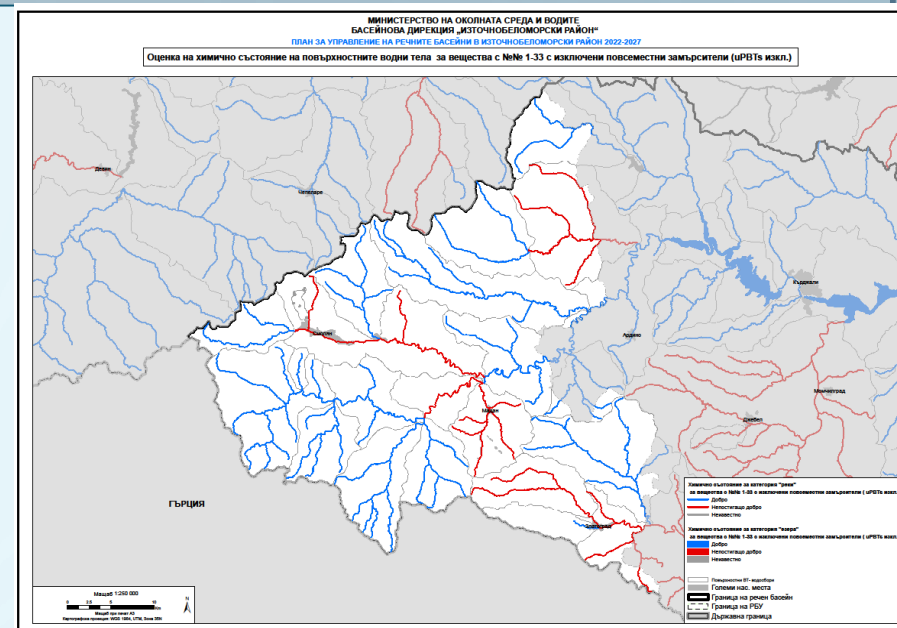
Кадмий – 4 ВТ „Извор на р. Върбица до гр. Златоград“; „Река Върбица и притоците от гр. Златоград до устие“; „Река Маданска“; „Река Арда от гр. Рудозем до вливане на р. Черна“

Олово – 2 ВТ: „Извор на р. Върбица до гр. Златоград“ и „Река Маданска“

Флуорантен – 2 ВТ: „Река Давидковска след вливане на Глогинско дере“ и „Черна река от гр. Смолян до устие“

в матрица „биота“:

бромирани дифенилетири (PBDE) – 2 ВТ: „Извор на р. Върбица до гр. Златоград“, „Река Арда от вливане на р. Черна до яз. Кърджали и р. Ардинска“

Приоритетни и приоритетно опасни вещества

Матрица „вода“

Кадмий - основни източници на замърсяване - зауствания на отпадъчни води от добив на медно-златнопиритни руди и преработка на добитите количества руда до концентрат, производство и преработка на благородни метали и сплавите им; производство на сярна киселина, хвостохранилища, галванизация и др.

Кадмият и неговите съединения са силно канцерогенни и той е определен като приоритетно опасно вещество и съгласно ЗВ и РДВ е необходимо да се предприемат действия и мерки за пълното и/или поетапно прекратяване на заустванията, емисиите и загубите от приоритетно опасни вещества.

Олово - основни източници на замърсяване са индустриални зауствания от рудодобивна и рудопереработвателна промишленост, дървообработваща и целулозно-хартиена промишленост, цветна металургия, машиностроене-производство на акумулатори, градски канализации и утайки.

Флуорантен - източниците на замърсяване с флуорантен са точкови, резултат от директно заустване и дифузни от атмосферно отлагане от индустриални горивни процеси. Флуорантенът се среща предимно в продуктите от непълното изгаряне като цигарен дим и газове от двигатели и горивни инсталации.

Матрица „биота“

бромирани дифенилетири (PBDE) - отнасят се към така наречените повсеместно разпространени вещества и са определени като приоритетно опасни вещества, силно токсични и канцерогенни. Основни източници на замърсяване са заустванията от градска канализация, индустриални зауствания, депа, атмосферни отлагания.

Екологично състояние

Цел за опазване на околната среда по отношение на екологичното състояние:

- 3 ВТ целта е „Запазване на добро екологично състояние/потенциал и предотвратяване на влошаването”
- 17 ВТ целта е „Постигане на добро екологично състояние/потенциал и предотвратяване на влошаването”
- 1 ВТ е заложена по-малко строга цел от постигане на добро екологично състояние/потенциал – „Извор на р. Върбица до гр. Златоград“

Химично състояние

Цел за опазване на околната среда по отношение на химичното състояние:

- 12 ВТ целта е „Запазване на добро химично състояние и предотвратяване на влошаването му”
- 7 ВТ целта е „Постигане на добро химично състояние - СКОС за изместващите показатели и предотвратяване на влошаването му“
- 1 ВТ е заложена по-малко строга цел от постигане на добро химично състояние: „Извор на р. Върбица до гр. Златоград“
- 1 ВТ, е определено в неизвестно химично състояние със заложена цел „Провеждане на мониторинг и постигане на СКОС за добро химично състояние”

СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВТ ОТ ГОРНО ТЕЧЕНИЕ НА РЕКА АРДА

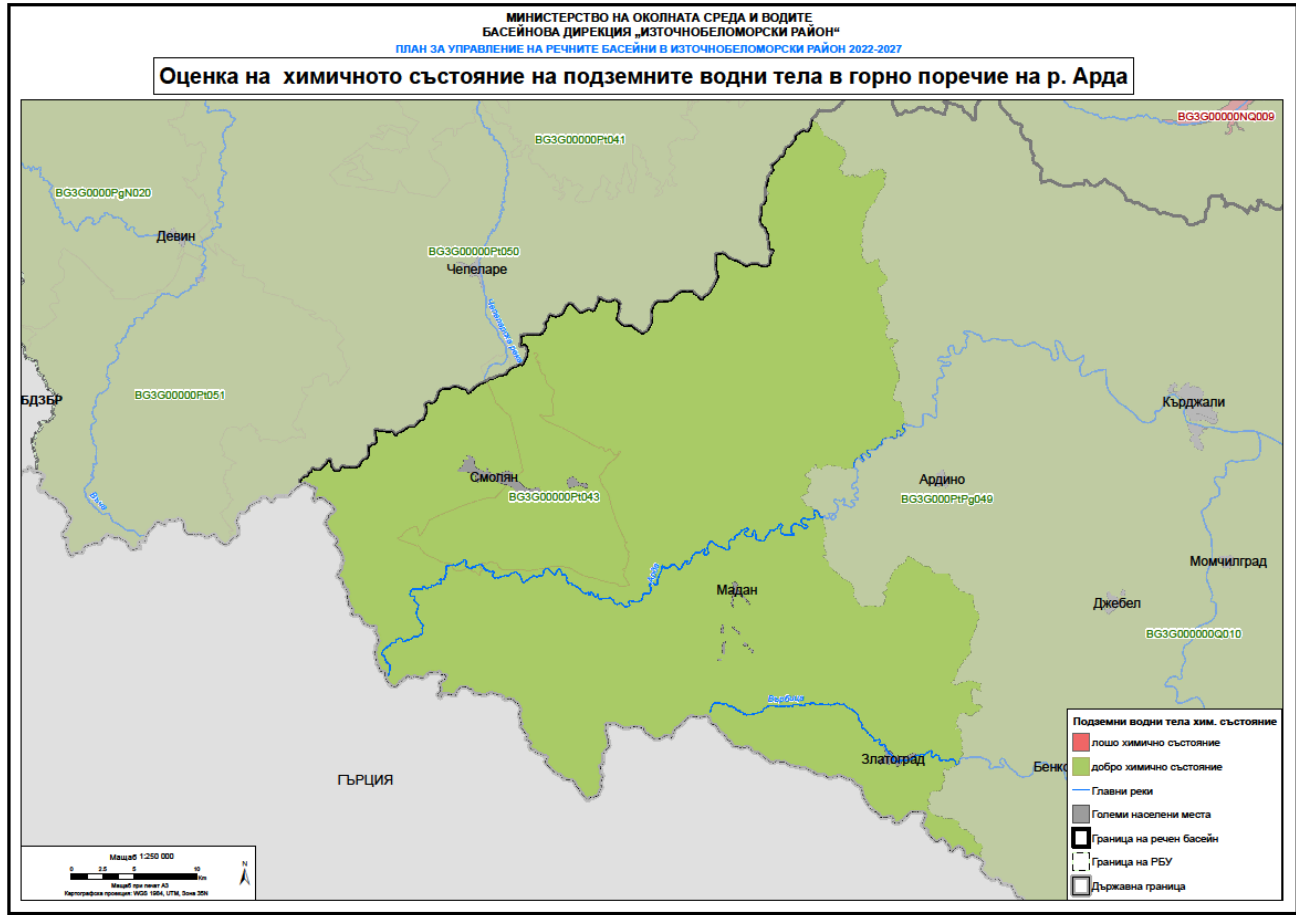
Оценка на химичното състояние

Проект на ПУРБ на ИБР (2022-2027) са оценени:

- 2 подземни ВТ в добро химично състояние

Оценка на количественото състояние

Проект на ПУРБ на ИБР (2022-2027) и В ПУРБ на ИБР (2016-2021) всички подземни ВТ са оценени в добро количествено състояние

Подземно водно тяло	Наименование	Състояние по количество	Риск по количество	Химично състояние	Показатели на замърсяване
BG3G00000Pt043	Карстови води - Смолянски масив	добро	не в риск	добро	
BG3G000PtPg049	Пукнатинни води - Източно Родопски комплекс	добро	не в риск	добро	

Оценка на натиска от точкови източници на замърсяване

Като точкови източници на отпадъчни води са определени и разгледани:

- зауствания на отпадъчни води с преобладаващ битов характер- 9 ВТ със значим натиск
- зауствания на промишлени отпадъчни води с издадени разрешителни по ЗВ и ЗООС- 8 ВТ със значим натиск

Оценка на натиск от дифузни източници на замърсяване

Като дифузни източници на замърсяване на повърхностните води са определени и разгледани:

- Градско развитие – градски отток, битови отпадъчни води, които не са свързани към канализационната мрежа - 1 ВТ със значим натиск
- Дифузен източник – минна дейност - 3 ВТ със значим натиск - Извор на р. Върбица до гр. Златоград, Река Маданска, р. Арда от гр. Рудозем до вливане на река Черна
- промишленост - замърсени обекти или изоставени промишлени обекти - 4 ВТ със значим натиск - Река Върбица и притоците от гр. Златоград до устие, Извор на р. Върбица до гр. Златоград, Река Маданска, р. Арда от гр. Рудозем до вливане на река Черна

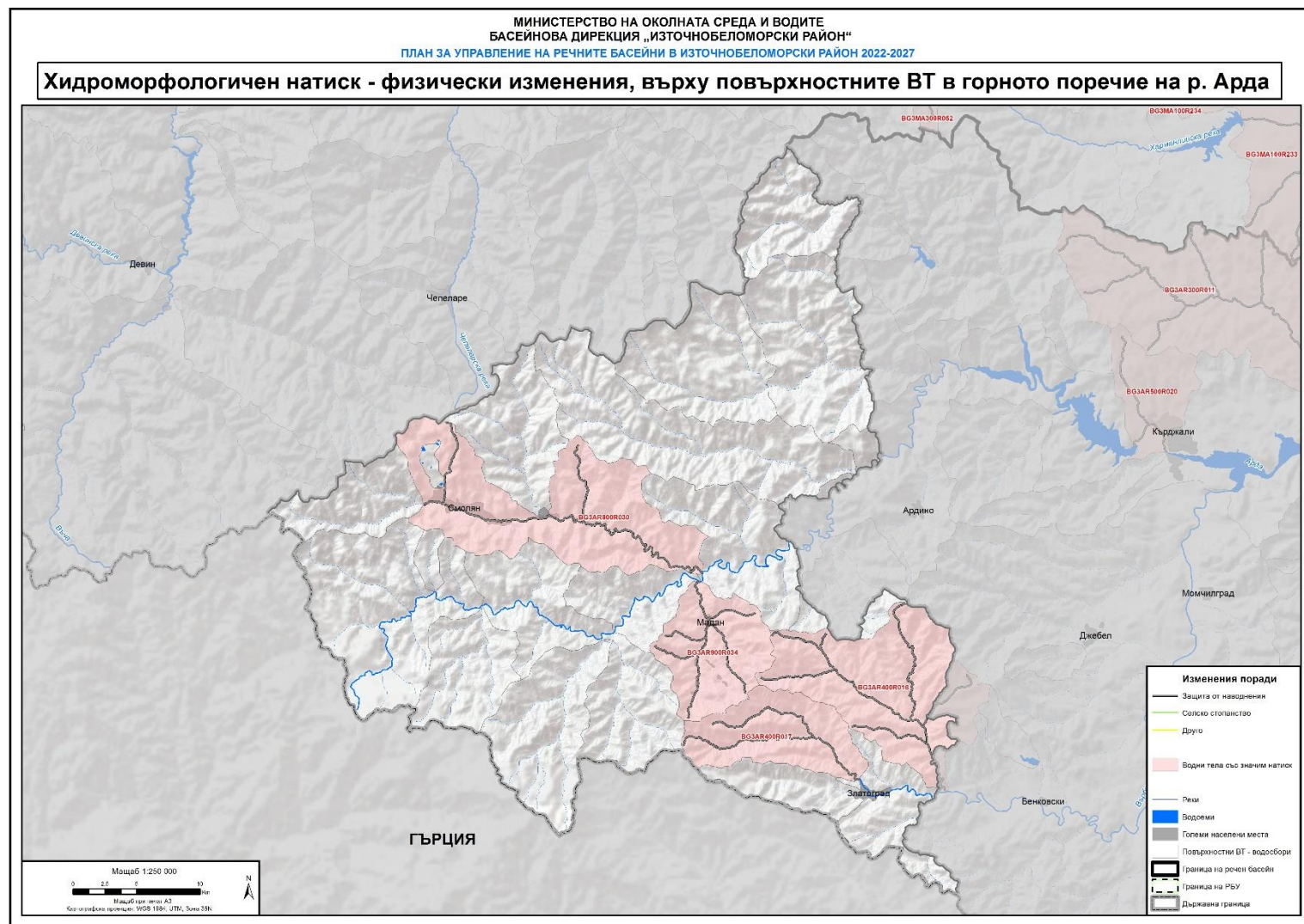
ХИДРОМОРФОЛОГИЧЕН НАТИСК ВЪРХУ ПОВЪРХНОСТНИ ВТ ОТ ГОРНО ТЕЧЕНИЕ НА АРДА

11 бр. ВТ са определени със значим хидроморфологичен натиск

- 1 ВТ от категория езеро
- 10 ВТ от категория река

Натиск от физическо изменение на речното легло

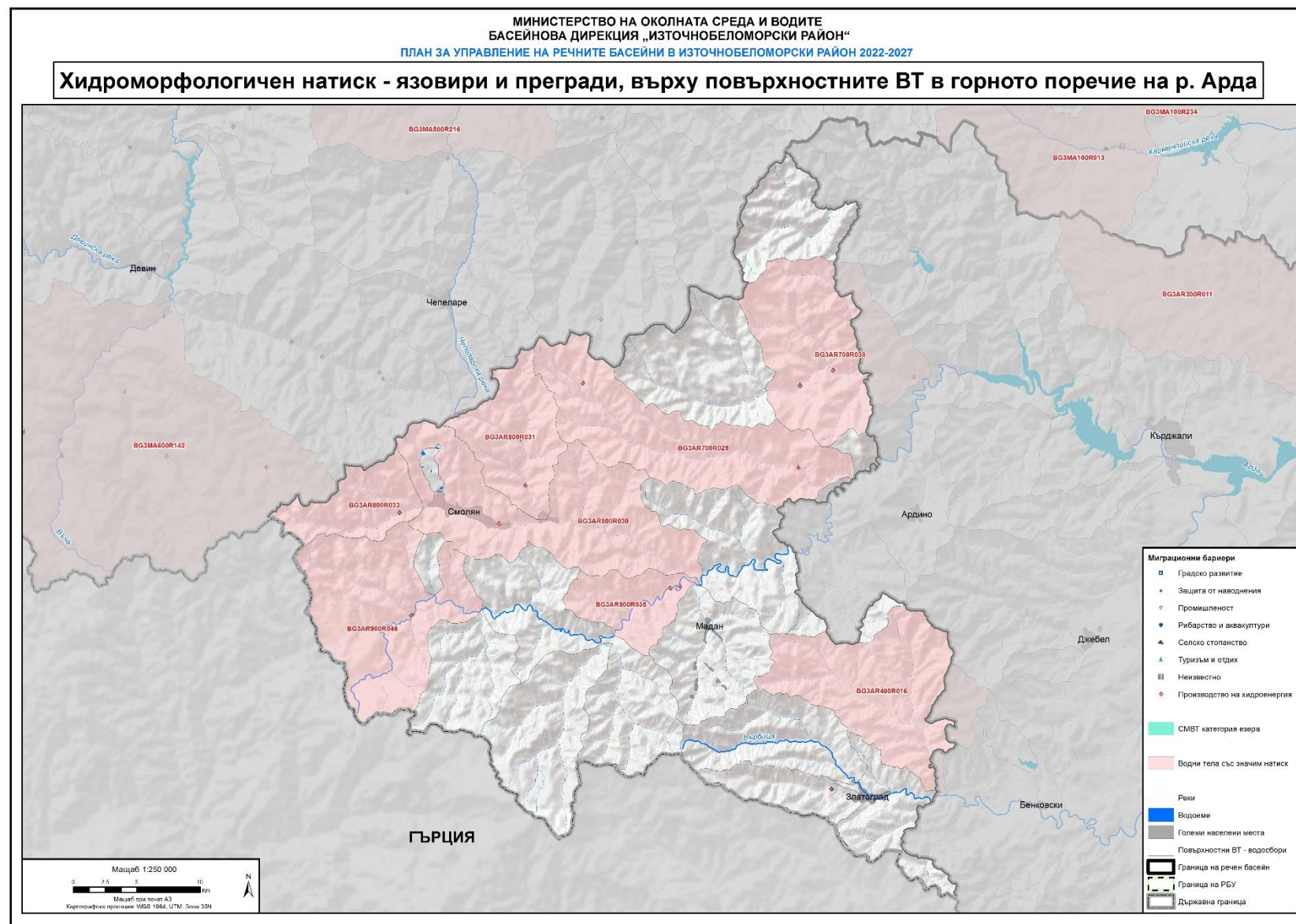
- 4 ВТ - с движеща сила защита от наводнения

ХИДРОМОРФОЛОГИЧЕН НАТИСК ВЪРХУ ПОВЪРХНОСТНИ ВТ ОТ ГОРНО ТЕЧЕНИЕ НА РЕКА АРДА

Натиск от прегради, бентове, язовири:

- 7 ВТ с движеща сила производство на хидроенергия
- 1 ВТ с движеща сила защита от наводнения

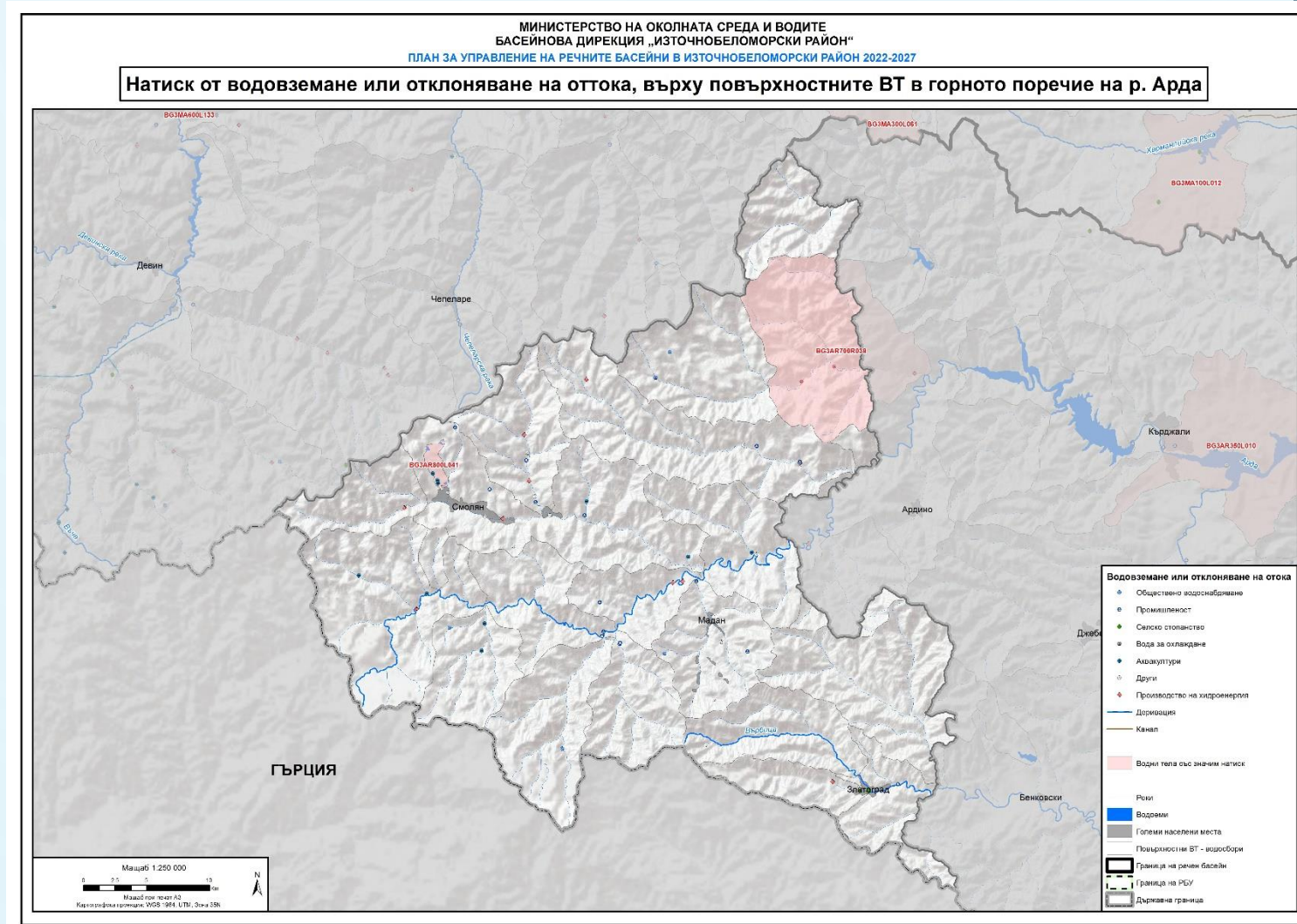

ХИДРОМОРФОЛОГИЧЕН НАТИСК ВЪРХУ ПОВЪРХНОСТНИ ВТ ОТ ГОРНО ТЕЧЕНИЕ НА РЕКА АРДА

Натиск от хидроложки промени, водовземане

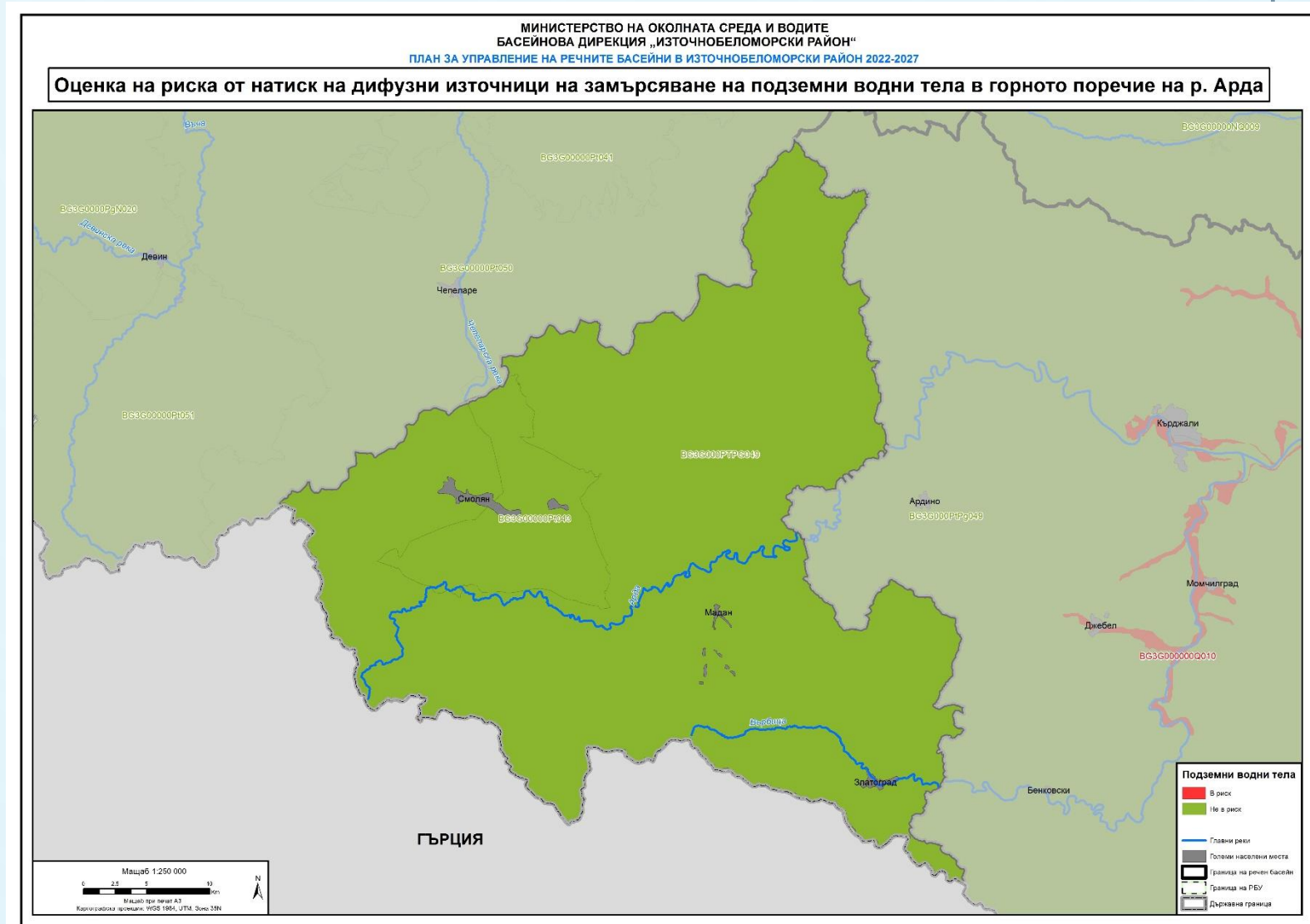
- 1 ВТ с движеща сила производство на хидроенергия
- 1 ВТ с друго неизвестно

Натиск от хидроложки изменения – няма ВТ оценени в значим натиск

НАТИСК ВЪРХУ ПОДЗЕМНИ ВТ ОТ ГОРНО ТЕЧЕНИЕ НА РЕКА АРДА

Няма подземни водни тела
оценени в значим натиск

ПРОГРАМА ОТ МЕРКИ КЪМ ПУРБ

- Мерките са избрани от единен Каталог от мерки, разработен на национално ниво
- Към всяка мярка са определени набор от възможни действия, чрез които тя може да се осъществи
- Действията и мерките в каталога са кодирани
- Част от мерките и действията остават непроменени, а друга част са преформулирани
- Добавени са нови мерки и действия в резултат на постъпили предложения в хода на консултациите по Доклада за междинен преглед на значимите проблеми в управлението на водите
- Програмата от мерки е проектирана съгласно определени движещи сили
- Планираните мерки са насочени към значими източници на натиск по водни тела (където е приложимо)
- Всяка индивидуална мярка е отнесена към конкретно повърхностно или подземно водно тяло, зона за защита на водите или към района за басейново управление

ПЛАНИРАНИ МЕРКИ ЗА ГОРНОТО ПОРЕЧИЕ НА РЕКА АРДА

За постигане на определените екологични цели за повърхностните водни тела са предвидени следните мерки:

➤ **Ограничаване на замърсяването от минали дейности**

- Разработване и изпълнение на програми за ограничаване на замърсяването от минали дейности – Министерство на икономиката и индустрията

➤ **Изграждане на съоръжения, препятстващи разпространението на замърсители във водите - Минстрой холдинг АД (Златоград)**

➤ **Намаляване на замърсяването от минни дейности**

- Изграждане на събирателни и отводнителни системи в района на хвостохранилища и рудници с неорганизиран емисии - Минстрой холдинг АД, Горубсо-Мадан АД - водното тяло след рудник Върба-Батанци
- Подобряване експлоатация и стопанисване на хвостохранилища по отношение управлението на водите - Минстрой холдинг АД, Горубсо-Мадан АД
- Изграждане на допълнителни ретензионни обеми с цел превенция при генериране на пикови количества отпадъчни води - Горубсо-Мадан АД (водното тяло след участък Батанци)
- Проучвателен мониторинг на руднични води, повърхностни и подземни води, седименти и биота във връзка с оценката на натиск и въздействие от руднични води

- **Осигуряване на измерване на количеството повърхностните води**
 - Изграждане на съоръжения за измерване на оттока на повърхностите води след водовземни съоръжения или съоръжения за регулиране на оттока
- **Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите**
 - Изграждане на съоръжения за осигуряване на непрекъснатостта на реката - НЕК ЕАД(с. Паспал), собственици на съоръжения
 - Реконструкция на изградени рибни проходи в съответствие с изискванията на Наредбата за изискванията към рибните проходи, а до издаването и ръководството на ФАО
 - Реконструкция на бентове/прагове (чрез намаляване на височината или дължината им) за осигуряване миграцията на рибите
- **Осигуряване на подходящо пречистване на производствени отпадъчни води**
 - Изпълнение на проекти за изграждане, реконструкция, модернизация на ПСОВ

- **Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места**
 - Изграждане, реконструкция или модернизация на ГПСОВ за агломерации с над 2 000 е.ж.
 - Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.
- **Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на производствени отпадъчни води, зауствани във водни обекти**
 - Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа и ПСОВ за производствени отпадъчни води зауствани във водни обекти - Горубсо-Мадан АД
- **Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води**
 - Провеждане на проучвателен мониторинг за установяване източниците на натиск при установено влошаване на състоянието на водното тяло и неустановен източник на този натиск

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

